

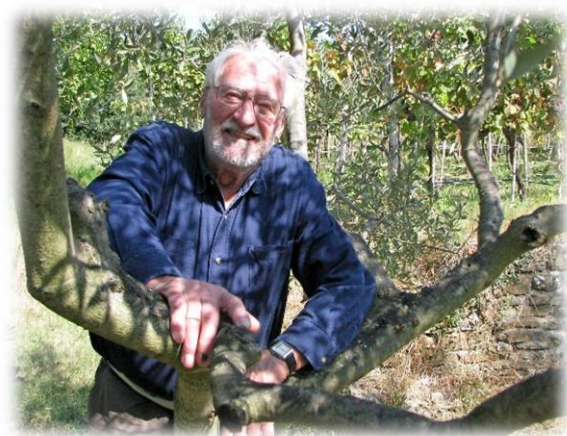
OSNOVNA ŠOLA I MURSKA SOBOTA
ŠTEFANA KOVAČA 32
9000 MURSKA SOBOTA

RAZISKOVALNA NALOGA

TONE PAVČEK IN FERI LAINŠČEK – MOJSTRA VITALISTIČNIH UGLASBENIH PESMI

PODROČJE: SLOVENSKI JEZIK ALI KNJIŽEVNOST

Avtorici:

Veronika Horvat in Iris Sever

Mentorica: Milena Mohorko

Somentorica: Anita Šinko

Murska Sobota, marec 2021

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema mentorici gospe Mileni Mohorko, ki je vztrajala in imela upanje v najino delo. Hvaležni sva ji za vso vzpodbudo, razumevanje in potrpežljivost. Pomagala nama je, četudi smo bile večinoma oddaljene in nismo imele stika v živo. Prav tako se zahvaljujema gospe somentorici Aniti Šinko za njen prispevek.

Posebna zahvala gre spoštovanemu pisatelju Feriju Lainščku in spoštovani igralki Saši Pavček, ki sta si z veseljem vzela čas in nama z vso odprtostjo in preprostostjo odgovorila na zastavljena vprašanja.

Ravno tako se zahvaljujema naši ravnateljici gospe Tanji Cesnik, ki je podprla najino idejo in izdelavo naloge.

Zahvala gre tudi najinim staršem ter seveda vsem, ki so naju spodbujali s svojimi besedami in nama stali ob strani.

Hvala.

POVZETEK

Besede imajo posebno moč in so glavno sporazumevalno orodje med ljudmi. Izgovorjene odzvanjajo v govorniku, še bolj pa v poslušalcu in njegovem odzivu nanje. Zapisane lahko brez okrnjenosti vedno znova prebiramo, doživljamo in jih skozi čas razumemo v različnih odtenkih. Te nimajo vpliva le na posameznika, temveč zmeraj tudi na širšo okolico. Zapisane besede preprosto zaživijo, dihajo in živijo med ljudmi. Mednje nedvomno sodijo zapisane besede izpod peresa ali tipkovnice pesnika, ki je umetnik na svojem setvenem polju. Njegovo ustvarjalno polje daje duhovni pridelek za druge in ne samo zanj. Pridelek posejane besede pa se danes, v digitalni dobi, lahko še obilneje pomnoži kot kdaj koli v zgodovini človeštva.

Ker imava radi lepe besede in njihov zven, sva se odločili, da se jim v njihovi spevni obliki malo bolj posvetiva in jih droben delček tudi raziščeva. Skozi praznično decembrsko in novoletno obdobje so naju odločilno nagovorile ene v lepi televizijski reklami. Njihova uglasbitev in video sta jih postavila še bolj v ospredje. Odstopale so po svoji globini, sporočilnosti in pridihi dobrega. Le kdo jih je zapisal, sva se vprašali. Raziskava se je začela – odgovor je bil v hipu na dlani. Sledila je ugotovitev, da je njihov avtor najin prekmurski rojak, ki sva ga lahko pogosto srečevali na sprehodu skozi park, Feri Lainšček. Ena pesem naju je peljala do druge, en izvajalec do drugega. Splet nama je ob Lainščku ponudil še po duši sorodnega Pavčka in odločitev je padla. Raziskovali bova uglasbene Lainščkove in Pavčkove pesmi. Nič lažjega, sva si rekli, saj sva za Pavčka in Lainščka tudi slišali že pri urah književnosti. V vsem tem se je skrival še en močan razlog za raziskavo: namreč obe obiskujeva glasbeno šolo in nekaj časa nazaj sva imeli priložnost v živo prisluhniti mladi, lepi in dobri izvajalki nekaterih njenih pesmi, Ditki. To je bila druga močna vaba, v katero sva zagrizli. Tretja pa seveda tudi hitra ugotovitev s pomočjo e-kanalov, da te pesmi poslušajo in všečkajo različne starostne skupine poslušalcev širom po Sloveniji.

Izbrali sva nekaj uglasbenih pesmi obeh pesnikov in raziskovali njihov zvočni, besedni in skladijski slog izražanja. Ob tem naju je tudi zanimalo, kako gleda na te svoje pesmi Lainšček sam in kako Pavčkove pesmi danes doživlja njegova hči Saša Pavček. Tako sva v svojo raziskavo vključili še dva intervjuja, ki sta se v tem času izkazala za zelo aktualna. Namreč tako Saša Pavček kot Feri Lainšček sta se v slovenski kulturni prostor zapisala kot prejemnika najvišjih nagrad za svoje življenjsko delo in ustvarjanje.

KLJUČNE BESEDE: Feri Lainšček, Tone Pavček, skladba, pesem, uglasbitev, refren, pesniški slog, sporočilnost.

SUMMARY

Words have a special power and are the main communication tool between people. Spoken words echo in the speaker, but even more in the listener and his response to them. Written words can be read, experienced and understood in various shades over and over again. They have an impact not only on the individual, but always on the wider surroundings. Written words simply come to life, breathe and live among people. These undoubtedly include the written words by a poet who is an artist in his field. His creative field provides a spiritual crop for others and not just for him. Today, in the digital age, the crop of the sown words can be multiplied even more than ever before in the history of mankind.

As we both love beautiful words and their sound, we decided to pay a little more attention to them in their melodic form and to research a small part of them. Throughout the festive December and New Year period, we were decisively addressed by words in a beautiful television commercial. Their setting to music and video put them even more at the forefront. They differed in their depth, message and touch of good. We wondered who wrote them, so we began to research. We found out that their author was our compatriot from Prekmurje, Feri Lainšček, whom we could often meet on a walk through the park. One song took us to another, one performer to another. Along with Lainšček, the web offered us his soul mate Tone Pavček and the decision was made. We will research the poems of Lainšček and Pavček which were set to music. Because we had already heard about Pavček and Lainšček in literature classes, we knew this topic would be the right one for us. There was another strong reason for this research: we both attend music school and some time ago we had the opportunity to listen live to Ditka, a good, young and beautiful performer of some of their poems. The third reason for this decision was a quick finding with the help of e-channels that these songs are listened to and liked by different age groups of listeners all over Slovenia.

We selected a few of their poems set to music and explored their sound, verbal, and syntactic style of expression. At the same time, we were also interested in how Lainšček himself looks at these poems and how Pavček's daughter Saša Pavček experiences her father's poems today. Thus, we also included two interviews in our research, which proved to be very topical during this time. Namely, both Saša Pavček and Feri Lainšček entered the Slovenian cultural space as recipients of the highest awards for their life's work and creation.

KEY WORDS: Feri Lainšček, Tone Pavček, composition, song, setting to music, chorus, poetic style, message.

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	1
2 METODOLOGIJA	2
2.1 Namen raziskovalne naloge.....	2
2.2 Cilji raziskovalne naloge	2
2.3 Raziskovalne hipoteze:.....	3
3 TEORETIČNI DEL – PREDSTAVITEV OBEH PESNIKOV	4
3.1 Tone Pavček.....	4
3.2 Franc (Feri) Lainšček	10
4 EMPIRIČNI DEL – ANALIZA IZBRANIH UGLASBENIH PESMI.....	19
4.1 Tema, snov, motivi, lirski subjekt v izbranih pesmih	19
4.2 Zvočni slog	21
4.3 Besedni slog.....	39
4.4 Skladenjski slog	41
4.5 Besedilni slog.....	58
4.5.1 Analiza glasovnega, besednega, skladenjskega in besedilnega sloga....	58
4.6 Izid pesmi, uglasbitev, izvajalci in glasbena zvrst.....	61
4.6.1 Analiza poslušanih uglasbenih pesmi.....	69
5 INTERVJUJA	71
5.1 Intervju s Ferijem Lainščkom.....	71
5.1.1 Analiza intervjuja.....	73
5.2 Intervju s Sašo Pavček.....	74
5.2.1 Analiza intervjuja.....	79
6 ZAKLJUČEK.....	80
7 VIRI IN LITERATURA	82

KAZALO SLIK

Slika 1: Krstna knjiga župnije Mirna Peč (september 1928)	4
Slika 2: Pouk v gasilskem domu	5
Slika 3: Tone Pavček v letu 1969	6
Slika 4: Janez Menart, Ciril Zlobec, Kajetan Kovič, Tone Pavček.....	7
Slika 5: Zbirka Pesmi štirih.....	8
Slika 6: Pogreb Toneta Pavčka 2011	10
Slika 7: Feri Lainšček pred rojstno hišo	11
Slika 8: Mura.....	13
Slika 9: Lainščkova pripovedna dela.....	14
Slika 10: Nekatere Lainščkove pesniške zbirke.....	15
Slika 11: Feri Lainšček na ravnici.....	17
Slika 12: Prekmurske ravnice	60
Slika 13: Gričevnata Dolenjska.....	60
Slika 14: Zala Hodnik.....	61
Slika 15: Pija Hočevar	62
Slika 16: Ansambel Lojzeta Slaka.....	63
Slika 17: Ditka.....	64
Slika 18: Lara Puntar	65
Slika 19: Ditka.....	67
Slika 20: Ansambel Modrijani	68
Slika 21: Feri in Ditka	69
Slika 22: Saša Pavček	75

1 UVOD

Slovenščina je naš skupni jezik. V njem se sporazumevamo na različnih ravneh. Služi nam v vsakdanjem življenju in ima praktični, uporabni namen. S svojim besediščem in sporočilnostjo pa nas tudi duhovno bogati in prispeva k naši osebni rasti. Knjižni zborni jezik ima natančno predpisana pravila – napisana so v slovnica, slovarjih, pravopisnih in drugih jezikovnih priročnikih. Vendar se kljub vsem pravilom ne da v celoti uokviriti.

Umetnostni jezik živi, diha in sporoča drugače od neumetnostnega. Vsakega posameznika nagovarja na drugačen način. Njegovega sloga ni mogoče celovito definirati, saj raste in se razvija na podlagi osebnega čustvovanja, doživljanja in izpovedovanja. Izbiramo in prebiramo ga ob različnih priložnostih. Te pa od nas pričakujejo in zahtevajo poseben nabor primerne besedišča, s katerim želimo ubesediti naš čustveni svet. Veselje, druženje, zaljubljenost, ljubezen ali rojstvo ubesedujemo z radostnim in razigranim besediščem. Žalost, osamljenost, izguba, strah, samota so največkrat izraženi z manj besedami. Toda vsaka izmed njih nosi globoko sporočilo. Za tistega, komur je namenjena in za ustvarjalca samega, ki jo neposredno izpove iz občutij svoje duše. Zapisane besede običajno še dolgo zvenijo in se globoko zasidrajo v človeka.

Raziskovalna naloga se osredotoča na poezijo Toneta Pavčka in Ferija Lainščka. Ker sva mnenja, da nas glasba in domače slovensko besedilo združujeta, kot različne, samosvoje ljudi, sva se odločili prav za to raziskavo. Tega se dobro zavedava, saj obe igrava klavir, brez katerega se ne bi tako dobro razumeli in povezali. Že od malih nog sva radi brali in poslušali pesmi. Vsak človek, še posebej pa to velja za pesnika, podoživlja glasbo in besedilo po svoje. Poglobili sva se predvsem v analizo pesmi. Imele sva obširen izbor, zato je bilo delo zanimivo in poučno. Skupno sva analizirali prvotno 15 Pavčkovih in 15 Lainščkovih uglasbenih pesmi. Zaradi obsežne analize sva se odločili, da v nalogo vključiva le po 6 pesmi vsakega pesnika. Poglobljali sva se v tematiko, motive, vsebino ter obliko in zgradbo pesmi. Zanimali so naju ritem, izvajalci in zvrsti pesmi. Začeli sva z iskanjem pesmi na spletnih straneh, še posebej na spletni strani YouTube. Kasneje sva tudi po predlogu mentorice intervjuvali Pavčkovo hčer Sašo in Ferija Lainščka, ki sta se prijazno in hitro odzvala. Pri intervjujih sva postavljali raznovrstna vprašanja, vse od otroštva do navdiha v poznejših letih. Od Saše Pavček sva prejeli zapisano doživljanje očetovega pesnjenja ter njegov vtis nanjo. Feri Lainšček naju je obogatil s preprostim, iskrenim in zaljubljenim odnosom do življenja samega, kot se nam ponuja dan za dnem.

2 METODOLOGIJA

Pri izdelavi raziskovalne naloge sva si pomagali s teoretičnimi in empiričnimi raziskovalnimi metodami. Uporabili sva deskriptivno metodo, ki je temeljila na analizi strokovne literature. S to analizo sva skušali izluščiti nekatere odgovore na vprašanja, ki sva si jih zadali. Precejšen del gradiva je tudi internetnega. Tako besednega kot v obliki videoposnetka.

Lastno raziskavo sva opravili v empiričnem delu, kjer sva uporabili metodo pisnega intervjuja in metodo analize za raziskovanje sloga v nekaterih izbranih uglasbenih pesmih.

2.1 Namen raziskovalne naloge

Namen najine raziskovalne naloge je bil izbrati po 6 uglasbenih pesmi pesnikov Toneta Pavčka in Ferija Lainščka, jih analizirati in predstaviti njihov slog. Tako Pavček kot Lainšček sta v slovenskem prostoru zelo prepoznavna in imata s pomočjo pevcev in glasbenikov uglasbenih ogromno znanih pesmi. Te sva slišali že večkrat na prireditvah, videli v reklamah na televiziji, ali pa sva nanje naleteli ob naključnem srečanju z ljudmi, ki njune pesmi radi poslušajo. Pesmi sva želeli med seboj primerjati in ugotoviti, če ubesedijo narečne/pokrajinske značilnosti človeka in pokrajine, so pesmi izmišljene ali imajo v ozadju pesnikovo resnično izpoved.

2.2 Cilji raziskovalne naloge

- Na kratko in pregledno predstaviti življenjepisa obeh pesnikov;
- predstaviti in slogovno analizirati njune izbrane uglasbene pesmi v enakem deležu;
- intervjuvati letošnjega Prešernovega nagrajenca za življenjsko delo, Ferija Lainščka;
- intervjuvati Pavčkovo hčer Sašo Pavček, kot najmočnejšo vez in spomin na Toneta Pavčka in njegovo pesnjenje;
- izbrane uglasbene pesmi primerjati po vsebini in glede na vrsto izvajalca.

2.3 Raziskovalne hipoteze:

- 1. V uglasbenih pesmih obeh pesnikov se pojavljajo pokrajinske značilnosti.**
- 2. Večina njunih uglasbenih pesmi vsebuje refren.**
- 3. Pesmi Ferija Lainščka so bolj promovirane.**
- 4. Vsebina pesmi je preprosta in primerna samo za mladostnike.**
- 5. Pesmi večinoma opevajo ljubezen.**

3 TEORETIČNI DEL – PREDSTAVITEV OBEH PESNIKOV

3.1 Tone Pavček

Rojstvo, otroštvo, šolanje, izobrazba, poklic

Ana Zupančič in Anton Pavček sta se poročila 27. maja 1928 v Ljubljani. Istega leta, 29. septembra, na dan sv. Mihaela, sta se jima rodila dvojčka. Pesnikovo ime je najprej bilo Jožek. Ker je njegov brat sprva kazal več znakov življenja, so ga poimenovali po očetu Antonu. Vendar je ta umrl drugi dan po rojstvu, zato so očetovo ime dali preživelemu sinu, ki je preživel eno najbolj mrzlih zim v zgodovini. Krstil ju je mirnopeški kaplan Anton Ravnikar, njuna botra pa sta bila materin brat Jožef Zupančič in njegova žena Marija.

Slika 1: Krstna knjiga župnije Mirna Peč (september 1928)

29.	29.	St. Jurje št. 14.	Antona	} dvojčka	Anton Pavček trgovski kladar	Ana Zupančič
29.	29.	isto	Jožef + 1.10.1928		isto	isto

Vir: (http://farm8.staticflickr.com/7351/9318385783_0953836166_o.jpg)

Družina je bila revna. Živeli so v Šentjuriju pri Mirni Peči na Dolenjskem. Oče je bil delavec v Ljubljani, kasneje pa je postal taksist. Mama je bila gospodinja, obdelovala je zemljo in skrbela za sina. Sprva sta živela na kmetiji materinega očeta, pri »Špančkovih«. Februarja leta 1930 pa je družina kupila zidanico nad Šentjurjem. Leto kasneje je Tone dobil sestro Marijo.

Prvi razred osnovne šole je leta 1935 obiskoval v domači vasi v gasilskem domu. Šole ni maral, prav tako tudi njegove učiteljice Pavle ne. Takole jo je opisal: »Imela je oster visok glas, rdeče ustnice in v rokah šibo... Pri njej smo držali roke na klop, če je kdo le kakšno zakuhal. In meni pri petju je rekla: »Bog ti pomolči, ko nimaš posluha...«. Rad pa je imel pot do šole, ki je vodila

mimo vasi, čez travnik in potok ter skozi gozd. Velikokrat do šole ni prišel, saj je občudoval naravo.

Slika 2: Pouk v gasilskem domu

Vir: (http://farm8.staticflickr.com/7295/9321797656_bd307a1ccb_b.jpg)

Leta 1936 ga je oče vzel k sebi v Ljubljano, kjer je hodil v internat, ki so ga vodile redovnice. Z njimi se ni razumel, zato so ga pogosto tudi pretepale. Zaradi mnenja redovnic ga po koncu osnovne šole niso sprejeli v tamkajšnjo gimnazijo.

Od leta 1942 do leta 1945 je med 2. svetovno vojno bival v Šentjuriju. Po koncu vojne je najprej končal klasično gimnazijo, nato pa se je po maturi odločal, kaj bo po poklicu. Njegova prva želja iz otroštva je bila postati učitelj, saj je hotel biti drugačen kot njegova učiteljica Pavla. Vendar je ugotovil, da ta poklic ni zanj, saj mora učitelj razumeti zelo veliko otrok, od katerih je vsak drugačen. Prav tako so ga navdušili oficirji, ki so hodili mimo njegovega bivališča. Hotel je postati general, ampak tudi s tem ni bilo nič. »Bil sem navaden vojak, pa še to verjetno bolj slab«, je povedal. Oče je želel da gre študirat medicino, profesor slovenščine slavistiko in profesor matematike matematiko. Odločil se je za študij prava in leta 1954 tudi diplomiral. Takrat je ugotovil, da to ni zanj in se bolj posvetil novinarstvu, uredništvu in kulturnemu delu.

Slika 3: Tone Pavček v letu 1969

Vir:

(https://sl.wikipedia.org/wiki/Tone_Pav%C4%8Dek#/media/Slika:Tone_Pav%C4%8Dek_1969.jpg)

Kasneje se je poročil z Marijo Metliko. Leta 1958 se jima je rodil sin Marko Pavček, dve leti kasneje pa hčerka Saša Pavček. Marko je bil obetajoč avtor. Žal si je pri 21. letih vzel svoje življenje. Dve leti po njegovi smrti pa je izšla njegova edina pesniška zbirka *Z vsako pesmijo me je manj*. Saša pa je diplomirana dramska in filmska igralka, pesnica, esejistka, dramatičarka in še kaj.

Javno delovanje

Poleg pisateljstva je med letoma 1955 in 1975 opravljal delo novinarja pri Ljubljanskem dnevniku, nato do leta 1972 bil novinar in urednik RTV Slovenija in od leta 1972 do 1990 bil glavnik urednik Cankarjeve založbe. Leta 1963 je postal ravnatelj Mladinskega gledališča v Ljubljani in to delo opravljal deset let. Od leta 1979 do 1983 je bil predsednik Društva slovenskih pisateljev. V letih 1968–1990 je bil poslanec slovenske skupščine, na množičnem zborovanju na Kongresnem trgu v Ljubljani pa je leta 1989 prebral Majniško deklaracijo, ki je bila pomembna za osamosvojitve Slovenije dve leti pozneje. Leta 1996 ga je UNICEF imenoval za enega svojih ambasadorjev. Od leta 2001 je bil izredni, od leta 2007 pa redni član Slovenske akademije znanosti in umetnosti (SAZU). Povrh vsega pa je Pavček prejel tudi naziv vinski svetnik evropskega reda vitezov vina, saj je vzgajal vinograd trte refošk.

Poklicno ustvarjanje, način pisanja, zvrsti pisanja, stil pisanja

»Pisati sem začel že zelo zgodaj. Zaslužna za to je seveda učiteljica Pavla, ki me je naučila pisati, v znamenitem prvem razredu ... Svojo prvo pesem, kljub temu da sem že poprej nekaj

čečkal, sem napisal šele tam proti 18. letu starosti. To je bila Pesem o zvezdah in potem pesem Lan in podobne pesmi, ki so kasneje izšle v Pesmi štirih.«

Tone Pavček je bil eden tistih slovenskih književnikov, ki je vzpostavil najbolj pristno vez med svojim delom in najširšim krogom ljudi, bralci vseh generacij.

V njegovi poeziji izstopa predvsem ljubezen do rodne Dolenjske, veliko del pa je posvetil tudi svojima otrokoma, Saši in Marku.

Njegova lirika je blizu prvinskemu izviru poezije, ki ga določa govor in ne pisava. Večina njegovih pesmi ima vezano obliko z rimo ali asonanco, hkrati pa je notranje ritmično razgibana, da tudi ob strogem redu zbuja vtis najžlahtnejše improvizacije. Ta način izražanja je pripomogel tudi k visoki vrednosti in privlačnosti Pavčkove poezije za otroke in mladino, ki se lahko enakovredno kosa z najboljšimi iz naše literarne tradicije, z Levstikom in Župančičem. Bil je zelo priljubljen med ljudmi, veliko njegovih pesmi je skoraj ponarodelih. Njegove pesmi so prevedene v številne jezike.

Izdana dela, zbirke, posneti filmi ...

Pesmi štirih je skupaj s prijatelji Kajetanom Kovičem, Janezom Menartom in Cirilom Zlobcem napisal leta 1953. Sledile so še mnoge zbirke, med katerimi so tudi Sanje živijo dalje, Ujeti ocean, Poganske hvalnice, Temna zarja, Same pesmi o ljubezni ... Njegov pesniški razvoj je dosegel vrh v zbirkah Dediščina in Goličava. Po njegovi smrti pa je leta 2012 izšla zbirka Angeli.

Slika 4: Janez Menart, Ciril Zlobec, Kajetan Kovič, Tone Pavček

Vir:

(https://www.facebook.com/nekoga.moras.imeti.rad/posts/2984378301678457?comment_id=2984622038320750)

Pesniške zbirke za odrasle: Pesmi štirih (1953), Sanje živijo dalje (1958), Ujeti ocean (1964), Zapisi (1972), Iskanje sveta (1973), Poganske hvalnice (1976), Pesmi (1978), Dediščina (1983),

Goličava (1988), Temna zarja (1996), Dolenjske bližine (1998), Upočasnitve (1998), Darovi (2005), To je, kar je (2008), Samo pesmi o ljubezni (2008), Samo tu lahko živim (2008).

Slika 5: Zbirka *Pesmi štirih*

Vir: (<https://www.svetknjige.si/izdelek/3266/pesmi-stirih>)

Pesniške zbirke za otroke: Trije bratje in zlata ptica (1956), Maček na dopustu (1957), Polž pred nebotičnikov (1960), Velesenzacija (1961), Vrtiljak (1965), Čenčarija (1975), Mokedaj (1976), Slon v žepu (1979), Prave (in neprave) pesmi (1986), Besede za sladkosnede (1991), Majhen dober dan (1992), Sonce in sončice (1993), Majnice, fulaste pesmi (1996), Deček gre za soncem (1998), S črko čez Krko (2003), Majnice in majhnice (2009), Po morju plava kit (2010).

Slikanice: Sončece v žepu (1960), Strašni lovec Bumbum (1969), Marko na belem konju jaše (1984), Juri Muri v Afriki (1993), Živalski ringaraja (1994).

Med njegovimi najbolj priljubljenimi deli za otroke je Juri Muri v Afriki, mlade pa so na primer navdušile Majnice in fulaste pesmi. Med esejističnimi deli izstopajo v štirih knjigah zbrani eseji pod naslovom Čas duše, čas telesa. Napisal je tudi knjigo spominov Hiša Cankarjeve zaveze.

Obsežen je tudi Pavčkov prevajalski opus, vezan pretežno na rusko poezijo in njene vrhunske pesnike od Jesenina in Majakovskega, prek Ahmatove in Pasternaka do Cvetajeve in Zabolockega. Prevajal je tudi iz drugih slovanskih jezikov, poleg poezije za odrasle še pesmi za mladino. V številne tuje jezike so prevedene tudi njegove pesmi, v knjižni obliki med drugim v ruščino, srbščino, češčino, makedonščino, hrvaščino, gruzinščino in azerbejdžanščino.

Prejete nagrade, priznanja za posamezne zbirke, življenjsko delo ...

- 1958 – Levstikova nagrada za delo Juri Muri v Afriki,
- 1959 – Trdinova nagrada za pesniško zbirko Sanje živijo dalje,
- 1961 – Levstikova nagrada za pesniško zbirko Velesenzacija,
- 1965 – Nagrada Prešernovega sklada za pesniško zbirko Ujeti ocean,
- 1979 – Nagrada zmajeve dečje igre v Novem Sadu,
- 1984 – Nagrada za življenjsko delo,
- 1984 – Prešernova nagrada za pesniško zbirko Dediščina,
- 1986 – Kajuhova nagrada za pesniško zbirko Prave in neprave pesmi,
- 1996 – Nagrada večernica za pesniško zbirko Majnice,
- 2007 – Veronikina nagrada za pesniško zbirko Ujedanke,
- 2007 – Imenovanje za častnega občana MO Ljubljana in MO Novo mesto,
- 2009 – Zlati red za zasluge RS za življenjsko delo in prispevek k slovenski književnosti ter demokratični podobi slovenske družbe,
- 2010 – Nominacija za Andersenovo nagrado.

Smrt, zapuščina

Vsestranski mojster besede je kljub častitljivim letom in zdravstvenim težavam, ki so ga pestile zadnje obdobje, ostajal ustvarjalno dejaven vse do konca življenjske poti.

Tone Pavček je umrl 21. oktobra 2011 v 84. letu starosti. Dolgo se je boril z boleznijo, a ga je ta premagala. Za sabo je zapustil obsežen opus del. Ob 90-letnici njegovega rojstva je njegovi hči povedala: »Mama ni zaslužna zgolj za nekatere očetove pesmi, v resnici je zaslužna za njegov celotni opus, saj ga je ves čas podpirala pri delu in mu stala ob strani.«

Slika 6: Pogreb Toneta Pavčka 2011

Vir: (<https://www.zurnal24.si/galleries/gallery-131138/?page=2>)

Zanimivosti, anekdote

- Bil je pogost gost številnih literarnih večerov, bralnih značk in različnih kulturnih srečanj. Pavček je prejel tudi naziv vinski vitez, saj je vzgajal vinograd trte refošk.
- Običajno v svojih nastopih nikoli ni pozabil omeniti vina in solin, ki jih je občudoval. Tako soline kot vino so pogosto vpeti v kakšnega od njegovih verzov.
- Pavčka je vedno določal vitalizem, njegove besede so bile vedno polne pozitivne naravnosti, kar pa še ni pomenilo, da ni bil kritičen do družbe, v kateri je živel. »Človek živi to svoje življenje in se trudi, da kdaj doreče misel, stavek, svoj kredo, svojo besedo. Včasih mu uspe, včasih ne,« je v enem od svojih številnih intervjujev povedal Pavček.

3.2 Franc (Feri) Lainšček

»V svoje otroštvo lahko vstopim kadarkoli in kjerkoli. Pisatelj nisem postal zato, ker sem veliko bral, ampak zato, ker sem veliko poslušal. Danes vem, da so zgodbe najpomembnejše na tem svetu« (F. Lainšček, 2014).

Slika 7: Feri Lainšček pred rojstno hišo

Vir: (<https://govorise.metropolitan.si/traci/domaci-traci/bil-sem-dober-poslusalec/>)

Rojstvo, otroštvo, šolanje, izobrazba, poklic

Feri Lainšček je izjemno nadarjen pisatelj, pesnik in scenarist. Rodil se je 5. oktobra 1959 v Dolencih na Goričkem. Kot otrok je izredno rad poslušal pripovedovanje in branje knjig in jih začel že zelo zgodaj sam obsedeno brati. »Rodil sem se na robu: na robu države, na robu rojstne vasi v revni družini. V tistem mojem otroštvu se je zdelo, da nimam nobenih možnosti, oče je bil cestar, mama je opravljala sezonska dela. Dejansko sem bil na robu, zato je bilo vse življenje moje vodilo, da se moram opreti nase: imam roke in razum, kot vsi drugi ljudje, vedel sem, da je samo v tem moja možnost v življenju. Starša sta bila starejša, lahko bi mi bila babica in dedek, toda imel sem srečo, da je bila družina zelo povezana – vse, česar nismo imeli, je nadomeščala z ljubeznijo. V zibelko so mi bile položene zgodbe: oče in mama sta bila namreč sijajna pripovedovalca, ves čas smo govorili, govorili, doma nismo imeli knjig, televizije. Danes bi temu rekli revščina. Zdi se, kot da sem imel težko in travmatično otroštvo, toda moj spomin nanj je zelo lep. Bil sem injiciran z mamino empatijo, name je prenesla razumevanje do drugačnosti, oče pa zgodbe. Zato zdaj razumem, da te potujejo iz roda v rod in so tudi v literaturi najpomembnejše. Njihovo lepilo je pa vsekakor ljubezen, ki je bistveno sporočilo vseh legend, mitov, pravljič, romanov in religioznih zgodb. Vedno znova se čudim, zakaj je svet ne izlušči sam, zakaj moramo vedno znova govoriti o njej. Ljubezen je arhetipska: če kaj na tem svetu, potem bi moral vsak človek prepoznavati njo, saj je bistveno, kar prinesemo na svet.« (Lainšček, 2018). Na njegov odnos do sveta naj bi iz mladostnih izkušenj vplivali tudi Cigani ali Romi. Z nekaterimi je sklepal prava tovarštva.

Po končani osnovni šoli se je vpisal na gimnazijo v Murski Soboti ter nato želel študirati slikarstvo, vendar se je zaradi neopravljenih izpitov vpisal na študij novinarstva. Kmalu se je

zaposlil v dnevno-informativnem programu Radia Ljubljana in v tem obdobju izdal prvi roman Peronarji. Od takrat dalje velja Lainšček za svobodnega umetnika, saj je njegov 1. roman bil uspešen.

Javno delovanje

Feri Lainšček živi in dela v Murski Soboti ter vsako leto organizira srečanje slovenskih mladinskih pesnikov in pisateljev Oko besede in Festival narečne književnosti Dialekta. S Francijem Justom sta ustanovila Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc, ki se ukvarja predvsem z založniško dejavnostjo. Je književnik tehnologije, ki ga spremlja na vsakem koraku. Preko nje se povezuje z bralci in se tako rekoč promovira. »Do tega ne znam biti kritičen. Sem bil med prvimi, če ne celo prvi med pisatelji pri nas, ki je začel uporabljati računalnik kot orodje. Sin je generacija računalnika in skupaj sva odraščala v tem. Sem med prvimi, ki so uporabljali socialna omrežja. Facebook še tisto leto, ko je nastal. Prepoznal sem ga kot platformo, in sicer ne toliko v smeri marketinga, kot bolj v smeri umetniške uporabe, objavljanja. Tudi Instagram sem prepoznal kot nekaj, kar funkcionira. Moja skupnost na Facebooku s poezijo ima že okoli 30.000 sledilcev, pa tudi na Instagramu objavljam poezijo. Prek socialnih omrežij sem spoznal ogromno ljudi, z veliko večino sem prišel v stik in s številnimi sem prijatelj tudi sicer. Skratka, nimam nobene slabe izkušnje. Sem sočasen, a zaradi tega nisem izgubil navdiha, fascinacije nad svetom. Oziroma vsega tistega, kar pomeni ustvarjalnost. Seveda vem, da bodo šli številnim lasje pokonci, če boste to objavili, a mislim, da je ta stik v virtualnem svetu vendarle tudi stik.« (Gutman, 2019: intervju).

Poklicno ustvarjanje, način pisanja, zvrsti pisanja, stil pisanja

Lainšček ni le pisatelj, temveč tudi pesnik, scenarist in dramatik. Izdaja dela različnih vrst, kar obsega romane, pesniške zbirke, kratko prozo, dela za otroke, filme ter razne radijske igre. Skupaj je bilo uglasbenih 400 njegovih pesmi. Piše tako za mlade kot tudi za odrasle. Je vsestranski umetnik, kar nam pove že raznolik izbor žanrov, ki jih uporablja v svojih delih. Večkrat so njegove zgodbe postavljene na njegovo »svojo zemljo«, na vlažno zemljo med počasne okljuje in ravnice. Delom, ki jih piše, je posvečeno, kot pravi sam, celo njegovo življenje, še posebej pa roman Kurji pastir, predvsem zaradi katerega je letos prejel Prešernovo nagrado. V njegovih delih je izražena slika preprostih ljudi z roba družbe.

Med prebiranjem pisateljeve literature človek velikokrat dobi vtis, da bere edinstven ali poustvarjen jezik. Pisatelj ne nasprotuje uporabi narečja, slenga ipd. v literarnih besedilih, saj

meni da je slovenščina s tem še bolj bogat jezik. V tem se tudi kaže ambicioznost njegovih del. Kot sam pravi, pa je najlažje kvalitetno ustvarjati v svojem jeziku.

Zelenice, ravnice. Ko prečkamo breg Mure, zaznamo in občutimo toplino, ki jo prav Lainšček največkrat omenja v svojih delih. Neizmerna mir in melanholičnost nas zaobjameta z vseh strani. Stik z okoljem, stik z ljudmi. To je tisto, kar se začuti ob prebiranju Lainščka. Nekaj posebnega. Sam pa poudarja nekaj več kot le samoto, poudarja dvojino. V njegovi poeziji se arhetipski drobci in pesniške slike ravninske pokrajine vežejo s panonsko melanholijo in osebnim vidikom ljubezni. S svojim narečnim leposlovjem je prispeval k utrjevanju duhovnih mostov med matično domovino in porabsko zamejsko skupnostjo, piše v obrazložitvi, ki jo je napisala Irena Avsenik Nabergoj.

Slika 8: Mura

Vir: (<http://mojkraj.info/index.php/interaktivno/ponujene-vsebine/galerija/616-reka-mura-1732012/detail/5131-reka-mura-2?phocasideshow=1&tmpl=component>)

Lainščku številni miti, legende pomenijo zgodbe o ljubezni. »Iščem občutke lepega. Ljubezen, o kateri govorim, je brezpogojna ljubezen«, je povedal v enem od številnih intervjujev.

Iz analize priljubljenih romanov pa lahko vidimo, da so v rabi izrazi iz narečja in besedišča etične skupine, starinski, pogovorni, nižje pogovorni, redki, tudi vulgarni. Vsi ti mu spretno služijo za globoki in živi prikaz celovite zgodbe, pokrajine in človeka.

Izdana dela, zbirke, posneti filmi ...

Pisatelj in pesnik pogumno sledi svoji poti, o kateri pravi: »Ustvarjanje zame ni poklic, temveč način življenja.«

Eni bolj znanih romanov so: Raza, Ki jo je megla prinesla, Ločil bom peno od valov, Muriša itd. Potem spet je izdal ogromno pesniških zbirk, kot so: *Dlan mi po tebi diši* – 2001, *Ne bodi kot drugi* – 2007, *Dlan mi po tebi diši* – 2012. Kot nas že ogromno otrok pozna, je napisal tudi romana Ajša Najša in Velecirkus Argo ter seveda mnogo drugih. Izdal je veliko znanih filmov, to so Mokuš, Hit poletja, Petelinji zajtrk, Traktor, ljubezen in rock'n'roll, Šanghaj in Halgato; ter pa kratkih in radijskih iger za otroke.

Film Halgato je bil posnet po romanu Namesto koga roža cveti. Gre za pripoved o dveh Romih, Halgatu in njegovem prijatelju Pištiju. Skozi njuna lika je prikazana želja po preseganju etnične identitete in njene neuresničljivosti zaradi determiniranosti s svojim poreklom.

Slika 9: Lainščkova pripovedna dela

Vir: (<https://www.dobreknjige.si/Avtorji.aspx?avtor=Feri+Lain%C5%A1%C4%8Dek>)

Poezija Ferija Lainščka

Svoje pesmi namenja tako otrokom kot odraslim. Njegova pot pesnjenja se je razvila kasneje v ustvarjanje »bolj za lastno dušo«. Odkriva njegovo iskreno plat, skozi pesmi lahko začutimo njegove spomine, izkušnje in doživljanje življenja. V njej je opazna ta dvojina, ki jo rad uporablja ter nagovarjanje ljubljene osebe. Vsebine pesmi se med seboj prepletajo skozi različne perspektive. V pesmih lahko odkrivamo lepoto pokrajine in ljubezni.

Njegovo pesniško delovanje lahko delimo na dve časovni obdobji.

➤ Pesniške zbirke od leta 1981 do leta 1991 so:

- *Kot slutnja radovedno*, 1981,

- *Dnevovina*, 1986,
- *Oroslan*, 1988,
- *Visoka pesem*, 1988,
- *Hiša svetega Nikolaja*, 1990.

Za poezijo tega obdobja je značilna predvsem družbena kritičnost in svobodne kitične oblike. Razložen je disharmoničen svet.

➤ **Pesniške zbirke od leta 2001 do leta 2018 so:**

- *Dlan mi po tebi diši*, 2001,
- *Občutek za veter*, 2004, soavtor Dušan Šarotar,
- *Posončnice*, 2005,
- *Nikdar nè boš znala*, 2007,
- *Ne bodi kot drugi*, 2007,
- *Pesmi za ženski glas in zvonove*, 2009,
- *Ne*, 2018.

Te pesniške zbirke močno zaznamuje vodilna nit ljubezen. V ospredje pesnik postavi tudi svojo domačo pokrajino, Prekmurje. Pokrajino prepleta s kulturo in različnimi emocijami. V pesmih lahko zaznamo predvsem imitacijo ženskih likov in svobodno nagovarjanje. S pesmimi nagovarja širok krog bralcev različnih starosti.

Slika 10: Nekatere Lainščkove pesniške zbirke

Vir: (<https://www.mladinska.com/avtorji/feri-lainscek>)

Prejete nagrade, priznanja za posamezne zbirke, življenjsko delo

Nagradni opus pisatelja je obširen. Prejel je ogromno nagrad. Eno prvih nagrad, nagrado kresnik, je prejel leta 1992 za roman Namesto koga roža cveti. Istega leta je prejel nagrado sklada Vladimir Slejko za roman Astralni niz. Nagrado Prešernovega sklada je prejel leta 1995 za roman Ki jo je megla prinesla. Leta 1999 je bil nominiran za nagrado večernica za knjigo Žlopi, leta 2000 je bil nagrajenec na večernici za zbirko pravljic Mislice, ter leta 2007 dobil nagrado kresnik za roman Muriša. Leta 2008 je prejel nagrado na festivalu slovenskega filma v Portorožu Vesna za scenarij TV-filma Hit poletja. Za tem je leta 2011 prejel nagrado desetnico za knjigo Pesmi o Mišku in Belamiški ter še istega leta bil nominiran za nagrado večernica za pesniško zbirko Barvice. Leta 2016 je prejel nagrado za besedilo na festivalu Slovenska popevka.

Prešernov nagrajenec leta 2021 in njegovo življenje danes

Letos je Feri Lainšček še posebno v ospredju, in sicer po prejemu Prešernove nagrade. Nagrado je 7. februarja 2021 dobil za delo na področju literature za delo življenjsko delo (romani, kratka proza, pesniške zbirke, filmi, radijske igre). Pisatelj ima za seboj izdanih in uveljavljenih ogromno del, ki so nastajala skozi štirideset let njegovega ustvarjanja in ponosno bogatijo slovensko kulturo. Njegova dela so bila prevedena v več tujih jezikov: v nemščino, angleščino, slovaščino, češčino, makedonščino, hrvaščino, srbsščino, italijansščino, madžarščino, danščino in francoščino. Z njimi nas, kot slovenski narod, predstavlja na višji ravni ustvarjalni književni.

»Pisatelj, pesnik, scenarist in dramatik Feri Lainšček prejema Prešernovo nagrado za življenjsko delo na področju literature (romani, pesniške zbirke, kratka proza, dela za otroke in mladino, filmski scenariji, radijske igre). Lainščkovi literarni dosežki s svojo visoko umetniško vrednostjo že skoraj 40 let pomembno bogatijo zakladnico slovenske kulture,« je o prekmurskem pisatelju med drugim zapisala komisija v obrazložitvi ob razglasitvi prejemnikov (Pomurec, 2021).

Dandanes lahko Lainščka srečujemo v Murski Soboti. Je človek dvojine in ljubezni, saj rabi družbo, kot sam pravi, se najbolj boji samote. Hkrati pa občuduje ljudi, ki so radi sami. Na sprehode se je običajno odpravljal s psom, ki pa je na žalost letos januarja poginil. Rad ima ljubezen ter je izjemno moder človek. Prepušča življenju, da opravi svoje ter hkrati prepoznava svoje zmožnosti. Sam pravi, da je ljubezen v svetu na tehtnici z zlom, vendar ljubezen vseeno zmaga. Je oče dveh odraslih otrok. »Oba otroka (hči ima trideset, sin enaindvajset let), a sta

se zgradila v takšni osebnosti, kot sem si želel. Res sem vesel, da mi je to uspelo, sploh ker sem imel drugačen odnos do vzgoje kot večina. Vztrajal sem, da vzgajamo z zgledom: njuno otroštvo ni poznalo prepovedi in ne kazni. Če je kateri dobil slabo oceno, ga nisem kaznoval s tem, da tistega dne ne bi dobil, kar smo se dogovorili. Ta pristop mi je okolica ves čas oporekala, a mi je uspelo. Danes smo prijatelji, zelo smo si blizu, zelo povezani, njuno otroštvo pa ni bilo povezano s travmami. Odgovornost za šolo sem prepuščal njima.« (Slovenske novice, 2014). Veliko ljubezen in spoštovanje čuti Lainšček tudi do domovine in slovenske kulture. »Ljubezen do domovine bi bilo nujno negovati povsod, v šolah in v medijih, a to niti slučajno ne pomeni festivala domovinskih pesmi. Slovenci smo obubožali materialno in duhovno, mislim celo, da je drugo povzročilo prvo. Ne zavedamo se sebe, sploh zdaj, ko se nam dogaja beg možganov in je država razbita na tisoč interesov, skupno dobro pa je potisnjeno na rob. To je katastrofa, sistem pa jo omogoča.« (prav tam).

Slika 11: Feri Lainšček na ravnici

Vir: (https://www.drustvo-dsp.si/wp-content/uploads/2018/03/FERI_foto-Matja%C5%BE-Wenzel-2-770x1000.jpg)

Posneti dokumentarci o Feriju Lainščku:

- Občutek za veter–poetični film o Prekmurju; scenarij: Feri Lainšček, Dušan Šarotar, Maja Weiss;
- Dokumentarni film Feri.

Anekdote in prigode, zanimivosti ...

- »Spomnim se anekdote še iz študentskih časov, ko naju je s prijateljem tako »nekaj pičilo«. Bil je en tak običajen večer, kar pošteno sva se dolgočasila, zato je prijatelj

predlagal: »Kaj če bi šla v bar?« Predlog se mi je zdel zanimiv in sem bil takoj za. »Pa greva,« sem odvrnil. »Saj v Baru še nisem bil.« Prijatelj se je seveda čudil, saj mi ni mogel verjeti, da nisem bil še nikoli v baru. No, potem sva kmalu ugotovila, da je imel on v mislih nek nočni bar v Ljubljani, jaz pa primorsko mestece Bar v Črni gori. No, iz tega nesporazuma se je potem rodilo prav zanimivo potovanje. Ob desetih sva bila že na vlaku proti Beogradu, naslednji dan sva prispela v Bar, potem sva se še kar cel teden potikala po jadranski obali... Vendar, sam se za tako pot gotovo ne bi odločil. Sodim pač med ptice, ki letajo v paru. Na potovanjih pa je sploh tako, da je bolje doživetja s kom sproti deliti.« (<https://www.povsodjelepo.com/feri-lainscek-3-najlepse-slovenske-besede/>).

- »Rad imam besede: svit, prisoja in stišje. Te zadnje verjetno še ni v slovarju slovenskega jezika, a verjamem, da kmalu bo, saj jo sam pogosto uporabljam in mnogi jo radi slišijo.« (<https://www.povsodjelepo.com/feri-lainscek-3-najlepse-slovenske-besede/>)

4 EMPIRIČNI DEL – ANALIZA IZBRANIH UGLASBENIH PESMI

Ob prebiranju in izbiranju uglasbenih pesmi obeh pesnikov sva si zadali cilj, da celovito analizirava po večino uglasbenih pesmi, ki jih najdeva na spletnih aplikacijah vsakega od omenjenih pesnikov. Med poslušanjem in izbiranjem največkrat predvajanih pesmi sva menili, da bova analizirali okoli 20 uglasbenih pesmi vsakega pesnika, vendar se je že ob poglobljeni analizi prve pesmi pokazalo, da bo takšen obseg daleč prevelik za najino raziskovalno nalogo.

- Tako sva se odločili, da **podrobno analizirava po 8 uglasbenih pesmi od vsakega pesnika.**
- Vse izbrane **pesmi sva analizirali glede na temo, snov, motive in lirskega izpovedovalca.**
- **Vsako pesem posebej** (skupno torej 16) pa sva podrobno **analizirali skozi zvočni, besedni, slogovni in besedilni pesniški slog.**
- Za vsako izbrano pesem sva poiskali podatke, **kdaj je pesem izšla in v kateri pesniški zbirki, kdaj je bila pesem uglasbena, kdo jo je uglasbil in kako se pesem izvaja, bodisi vokalno, instrumentalno ali kombinirano. Zanimalo naju je tudi, v kateri glasbeni zvrsti je posamezna pesem prvotno izvajana.**

4.1 Tema, snov, motivi, lirski subjekt v izbranih pesmih

***Snov** besedni ustvarjalec poišče v stvarnosti, resničnosti, ki nas obdaja. Je nekaj, kar bi obstajalo in nas obdajalo, četudi pesnik ne bi napisal svojega dela. (...) Snov je lahko tudi čista domišljija ali jezik sam (npr. igra z besedami).*

***Motivi** so delci snovi, predmeti, situacije, značilni, tipični življenjski položaji, razmerja med osebami, dogodki v določenem času in prostoru, čustva ..., ki si jih bralec lahko predstavlja.. Povzročajo kako dejanje, ravnanje, nagib. Tako za avtorja kot za razumevanje je najpomembnejši glavni motiv, poznamo pa tudi stranske.*

***Temo** dobiš kot besedo ali poved, ki odgovarja na vprašanje, o čem govori delo. Pojavlja se v določenem delu besedila (npr. v naslovu) ali pa jo moraš ugotoviti iz besedila. Tema je tista snov, ki je v besedilu najbolj tehtna za sporočilo (npr. ljubezenska ali domovinska, tema o pesništvu) (Honzak, 2002: 15).*

Pavčkove pesmi so predvsem domoljubne in bivanjske pesmi, vmes pa so uglasbene tudi redke ljubezenske. Veliko navdiha za pesmi je dobil iz rodne Dolenjske. Ponujalo mu ga je življenje v različnih časovnih obdobjih. Zadnja izbrana pesem ima mitološko oz. versko temo.

- Motivi so v vsaki pesmi drugačni, velikokrat se nanašajo na naravo. Vmes je upodobljena določena oseba, kot npr. mama ali mlado dekle. Večinoma se pa nanašajo na ljudi nasploh. V zadnji izbrani pesmi se pojavi nadnaravno bitje angel.
- Snov je v večini vzeta iz resničnega življenja in je stvarna, včasih pa je dodana tudi pesnikova povsem subjektivna domišljija.
- Pesmi so večinoma zapisane v sedanji glagolski obliki, kar pomeni, da so tako rekoč brezčasne.
- Skoraj vse pesmi, z izjemo redkih, imajo štirivrstične kitice oz. kvartine.
- Pesnik ne uporablja veliko narečnih elementov, ravno tako ni v uglasbenih pesmi veliko t. i. pavčkizmov.
- Najpogostejši izpovedovalec je pesnik sam.
- Včasih v pesmih nastopa pesnik sam, lahko se nanaša na ljudi na splošno, nagovarja bralca ali pa slavi in povzdiguje ženski lik (mama, dekle...).
- Pesmi Toneta Pavčka so naju že v otroštvu pritegnile, toda zdaj sva jih še bolje spoznali. Med delom sva si jih pogosto predvajali in uživali. Ugotovili sva, da nisva edini. Veliko ljudi objavlja njegove pesmi v obliki besedila ali pa izvaja uglasbene pesmi. Ti ljudje pa so vseh starosti, tako starejši, kot mlajši.

Lainščkove pesmi so predvsem ljubezenske, kjer je v ospredju ljubezen med moškim in žensko. To čustvo pesnik izraža skozi podobe domače pokrajine, saj omenja ravnice in Muro. Tako se ob branju teh ljubezenskih pesmi ponuja tudi ljubezen do domovine in domačih ljudi. Navdih za nastanek pesmi vsekakor tiči v pesnikovi silni ljubezni in veri v življenje in naravni tok. V njegovih pesmih se začuti silno hrepenenje in pričakovanje ob srečanju z ljubljeno osebo.

- Motivi v pesmi so predvsem ljubezenski momenti, dotik teles, pogled v oči, čutenje in utrip srca, nemir, melanholija, igrivost, narava skozi rastlinski svet. V eni pesmi se pojavi tudi mitološko bitje temnih sil – demon.
- V večini pesmi je lirski izpovedovalec pesnik sam, ki je bodisi moški ali pa ženski lik. Ena pesem je bolj prikaz pogleda na neminljivo ljubezen kot pa izpoved ljubezni (Ko zvezde žarijo).

- V večini pesmi nas pesnik nagovarja, naj bomo to, kar smo, naj sanjamo in živimo za svoje sanje.
- Lainščkove pesmi so večinoma zapisane v štirivrstičnicah ali kvartinah. Njegovi verzi pa so v primerjavi s Pavčkovimi precej daljši.
- V večini njegovih pesmi se pojavlja amfibraška stopica, kar pomeni, da je ritem umirjen in tako rekoč plesni v obliki valčka ali drugega počasnejšega plesa.
- Pesnik odkrito izraža čustva srca brez zadržkov, svobodo zaljubljenosti, srčnost, energijo ljubezni in hrepenenje po ljubezni.
- V eni pesmi se omenjajo tudi cigani, ki so v njegovem otroštvu odigrali pomembno vlogo v pogledu na pesnikov svet in človeka.
- Pesnik skozi pesmi vneto zagovarja pristno ljubezen.
- Snov je večidel sodobna, aktualna, vezana na konkretni del življenja posameznika oz. bralca/poslušalca pesmi.
- Tudi v njegovih pesmih prevladuje brezčasna glagolska oblika, sedanjik.
- Pesnik v večini pesmi daje pomembno sporočilo, kako zelo pomembna je pristna, brezpogojna in odprta ljubezen. Sporoča, da je pravo ljubezen mogoče sanjati in živeti hkrati.

4.2 Zvočni slog

»Merjenje« glasov: stopica, ritem, verz, kitica

Stopica je osnovna metrična enota verza. Sestavljena je po metrični shemi iz poudarjenih (–) in nepoudarjenih zlogov (U) zlogov.

Verz ali stih (grško *stichos*, stih = vrstica, verz; latinsko *versus* = obrat) je vrstica v kitici, pesmi. V nekaterih verzih se zveze poudarjenih in nepoudarjenih zlogov (stopice) enakomerno menjavajo in jih je stalno število. Metrična shema je enaka. Dolžina vseh verzov ali vsakega drugega je stalna. Pri drugih verzih takega enakomernega menjavanja stopic ni, zato jih imenujemo svobodni verzi. Značilnost svobodnih verzov je, da je dolžina verzov in stopic različna, in da je v vsakem verzju metrična shema drugačna – torej stopice ni.

Ritem se od verza do verza razlikuje, sleherni verz ima tako svoj enkratni ritem.

Kitica je osnovna je samostojna ali osnovna enota pesmi, sestavljena iz najmanj dveh verzov. Je torej zveza dveh ali več verzov, strnjenih v večje ritmične enote. Poznamo stalne in poljubne oblike.

Alpska poskočnica je stalna kitica iz štirih amfibraških verzov. Gre za domačo kitico iz 12. in 13. stoletja (Honzak, 2002: 52–53).

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoija

Aliteracija ali soglasniški stik (latinsko *ad + litera = k + črka, stik*) je ponavljanje istega soglasnika na začetku dveh ali več zaporednih besed.

Asonanca ali samoglasniški stik (latinsko *ad + sonus = k + glas*) je ujemanje samoglasnikov na koncu dveh ali več verzov.

Rima ali polni stik (verjetno staronemško *rim = vrsta, niz*) je zvočno ujemanje glasov od zadnjega naglašenelega zloga naprej. Zlogov je lahko več ali pa samo eden – tudi ujemanje zgolj zadnjega naglašenelega samoglasnika štejemo za rimo. V povezavi s kitico so rime lahko zaporedne, prestopne, oklepajoče, pretrgane, verižne in zapletene.

Onomatopoija ali podobnoglasje (grško *enakozvočje*) je posnemanje naravnih glasov ali drugih zvokov v našem okolju s človeškimi glasovi, da bi dosegli čim bolj živo slušno predstavo (Honzak, 2002: 56–59).

1. Tone Pavček: <u>PESEM O ZVEZDAH</u>	✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u>
<p>Vsak človek je zase svet, U - U U - U - čuden, svetel in lep - U U - U - kot zvezda na nebu ... U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: trivrstičnica/tercina</p>
<p>Vsak tiho zori, U - U U - počasi in z leti, U - U U - U a kamor že greš, vse poti</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni</p>

<p>U - U U - U U - je treba na novo začeti. U - U U - U U - U</p>	<p>kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Tako živimo ljudje. U - U - U U - Vsak zase krmari k pogrebu. U - U U - U U - U Svetloba samo U - U U - nas družijo kot zvezde na nebu. U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>A včasih so daleč poti, U - U U - U U - da roka v roko ne seže, U - U - U U - U a včasih preblizu so si, U - U U - U U - da z nohti lahko U - U U - srce kdo doseže ... U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: petvrstičnica</p>
<p>Od tega menda U - U U - človek umre, - U U - od tega z neba U - U U - se zvezda ospe. U - U U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

✚ **Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoija v pesmi PESEM O ZVEZDAH**

Aliteracija: svetloba samo

Asonanca: svet – lep, zori – leti – poti – začeti, pogrebu – nebu, poti – si, seže – doseže, menda – neba, umre – uspe

Rima: a a b – zaporedna; a b b b – zaporedna; a b c b – pretrgana; a b a b – prestopna

Onomatopoija: /

2. Tone Pavček: <u>POPOTNIK</u>	✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u>
<p>Ko hodiš pojdi zmeraj do konca. U - U - U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: enovrstičnica</p>
<p>Spomladi do rožne cvetlice, U - U U - U U - U poleti do zrele pšenice, U - U U - U U - U jeseni do polne police, U - U U - U U - U pozimi do snežne kraljice, U - U U - U U - U v knjigi do zadnje vrstice, - U U - U U - U v življenju do prave resnice, U - U U - U U - U a v sebi – do rdečice U - U U U - U čez eno in drugo lice. U - U U - U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: osemvrstičnica</p>
<p>A če ne prideš prvič ne drugič - U U - U - U U - U</p>	

<p>do krova in pravega kova, U - U U - U U - U</p> <p>poskusi: U - U</p> <p>vnovič - U</p> <p>in zopet U - U</p> <p>in znova. U - U</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: enkratni</p> <p>kitica: šestvrstičnica</p>
---	---

 Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi POPOTNIK

Aliteracija: /

Asonanca: cvetlice – pšenice – police – kraljice – vrstice – resnice – rdečice – lice, drugič – poskusi – vnovič, kova – znova

Rima: a a a a a a a – zaporedna; a b c a č b – zapletena

Onomatopoiija: /

<p>3. Tone Pavček: <u>MAMA</u></p>	<p> Slogovna značilnost: <u>stopica,</u> <u>verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Na svetu je mnogo lepega povsod, U - U U - U - U U U -</p> <p>vsaj zemlja je z lepim nastlana, U - U U - U U - U</p> <p>je rosa, je rozga, je roža U - U U - U U - U</p> <p>in roža Marija in rod. U - U U - U U -</p> <p>A najlepša bo zmeraj prva beseda, U U - U U - U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: enkratni</p> <p>kitica: šestvrstičnica</p>

<p>prvi hozana, mama. - U - U - U</p>	
<p>Vsak se hip kdo rodi, - U - - U - cvet in sad, nov Zemljan, - U - - U - pa se svet lepši zdi U U - - U - od srečnih mam. U - U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Mama je prvi klic, - U U - U - mama je zadnji glas, - U U - U - kruh in luč, - U - ki osrečuje nas. U U U- U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Vsaka mama je prava mama, - U - U U - U - U dana za srečo in za veselje, - UU - U - U U - U prava in ena sama, - UU - U - U za vse življenje. U - U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Ko mamu imaš, komaj veš, U - U U - - U - kaj ti da iz dneva v dan, - U - U - U - ko je ni, se zaveš,</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

<p>U U - U U -</p> <p>kako si sam.</p> <p>U - U -</p>	
<p>Mama je ...</p>	REFREN

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi MAMA

Aliteracija: si sam, se svet

Asonanca: povsod – rod, nastlana – roža – beseda – mama, rodi – zdi, Zemljan – mam, glas – nas, mama – sama, veselje – življenje, več – zaveš, dan – sam

Rima: a b c a č b – zapletena; a b a b – prestopna; a b c b – pretrgana

Onomatopoiija: /

<p>4. Tone Pavček: <u>NEKAJ JE V ZRAKU</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Nekaj je v zraku.</p> <p>- UU - U</p> <p>Lepega. Nežnega.</p> <p>- UU - UU</p> <p>Mimobežnega.</p> <p>U U - UU</p> <p>Nekaj je v zraku.</p> <p>- UU - U</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: enkratni</p> <p>kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Cuti se. Sluti.</p> <p>- UU - U</p> <p>Kot dih in drget.</p> <p>U - U U -</p> <p>Kot šum in šepet</p> <p>U - U U -</p> <p>v slednji minuti.</p> <p>- UU - U</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: enkratni</p> <p>kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

<p>Nekaj je v zraku. - U U - U Kot vonji cvetlic, U - U U - kot lučke kresnic U - U U - svetlečih po mraku. U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Nekaj je v zraku, - U U - U kar odseva v očeh, U U - U U - kar odmeva v ljudeh - U - U U - na vsakem koraku. U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Je to za pesem U - U - U skrivnostni navdih? U - U U - Ali ljubezen? - U U - U Njen dih in izdih? U - U U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoija v pesmi NEKAJ JE V ZRAKU

Aliteracija: /

Asonanca: zraku – zraku, nežnega – mimobežnega, sluti – minuti, zraku – koraku, očeh – ljudeh, pesem – ljubezen, navdih – izdih

Rima: a b b a – oklepajoča; a b c b – pretrgana

Onomatopoija: /

<p>5. Tone Pavček: <u>DOBER DAN, ŽIVLJENJE</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Življenje, visoko, veliko, večno, U - U U - U U - U - U ključem ti: Dober dan! - U - - U - in ti ponujam roko za srečno U - U - U - U U - U skupno vandranje v kdovekam. - U - UU U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Skozi solzenja, cvetenja, zorenja, - UU - U U - U U - U na severni in na južni tečaj, U - U UUU - U U - v dolino solz in na goro vstajenja U - U - UU - U U - U in zmeraj znova k sebi nazaj. U - U - U -UU -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Dober dan tisoč možnosti in dolžnosti. - U - - U - UUU U - U Dober dan posvečena norost. - U - U U - U U - Dober dan mila ptica mladosti - U - -U -U U - U in tvoja pesem: dar in skrivnost. U -U - U - U U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Dober dan, življenje! Silno in milo. - U - U - U - UU - U Kot na praznik prihajam v tvoj hram U U - U U - U - - in ti šepetam na uho besedilo</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

<p>U - UU - UU - U U - U</p> <p>zaljubljenih: Rad te imam!</p> <p>U - UU - - - U -</p>	
--	--

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoija v pesmi DOBER DAN, ŽIVLJENJE

Aliteracija: visoko, veliko, večno

Asonanca: večno – srečno, dan – kdovekam, zorenja – tečaj- vstajenja – nazaj, dolžnosti – mladosti, norost – skrivnost, milo – besedilo, hram – imam

Rima: a b a b – prestopna

Onomatopoija: /

6. Tone Pavček: <u>MOJ ANGEL</u>	✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u>
<p>Pravijo, da ima vsak</p> <p>- UU U U - -</p> <p>svojega angela.</p> <p>- UU - UU</p> <p>Moj je čisto meni enak:</p> <p>- U - U - U U -</p> <p>nikoli ga ni doma.</p> <p>U - U - U U -</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: enkratni</p> <p>kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Ko ga kličem, ga ni.</p> <p>U - - U - -</p> <p>Ko ga iščem, ga ni.</p> <p>U - - U - -</p> <p>Ko sem priden, ga ni.</p> <p>U - - U - -</p> <p>Morda ga pa sploh ni.</p> <p>U - - U - -</p>	<p>stopica: svobodna</p> <p>verz: svoboden</p> <p>ritem: <u>enakomeren</u></p> <p>kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

<p>A včasih se kar pojavi. U - U U - U - U Če sem tiho, pozdravi, U - - U U - U če grd, me krcne po glavi U - - - U U - U ali pa nogo podstavi, -U U - U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>da kot prava neroda U - - - U U - U na suhem po tleh zgrmim. U - U U - U -</p> <p>Tako se igra. Škoda, U - U U - - U da jaz se ne morem z njim. U - U U - U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi MOJ ANGEL

Aliteracija: /

Asonanca: vsak – angela – enak – doma, ni – ni – ni – ni, pojavi – pozdravi- glavi – podstavi, neroda – škoda, zgrmim – njim

Rima: a b a b – prestopna; a a a a – zaporedna

Onomatopoiija: /

<p>7. Feri Lainšček: <u>NE BODI KOT DRUGI</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Prinesi mi rože, ki divje cvetijo, U - U U - U U - U U - U odpelji me v goro, kjer škrati živijo. U - U U - U U - U U - U Pokaži mi zvezdo z mojim imenom,</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 12-zložen ritem: plesni</p>

<p>U - U U - U - U U - U zloži mi pesem z bizarnim refrenom. - U U - U U - U U - U</p>	<p>kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Povabi me včasih v kraje neznane, U - U U - U - U U - U mi zjutraj pod okno pripelji cigane. - - U U - U U - U U - U Povej mi o sanjah četudi so grešne, U - - U - U U - U U - U zaupaj mi želje četudi so smešne. U - U - - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 12-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Napravi to zmeraj, ne bodi kot drugi, U - U U - U U - U U - U ljubezen ni reka, ki teče po strugi. U - U U - U U - U U - U Napravi to zopet, ne hodi po poti, U - U - U - U - U U - U saj sreča ni nekaj, kar pride naproti. U - U U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 12-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Poljubi me nežno, ko drugi hitijo, U - U U - U U - U U - U povabi me v mesto, ko drugi že spijo. U - U U - U U - U U - U Usoda je živa in mrtvi junaki, U - U U - U U - U U - U naj še hrepenijo postaje in vlaki. U - U U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 12-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopija v pesmi NE BODI KOT DRUGI

Aliteracija: so smešne, po poti, saj sreča, ni nekaj

Asonanca: cvetijo – živijo – imenom, neznane – cigane, smešne – grešne, drugi – strugi, poti – naproti

Rima: a a b b – zaporedna/ženska rima/dvozložna rima

<p>8. Feri Lainšček: <u>DEMON LJUBEZNI</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Vzemi podobe iz moje mladosti - U U - U U - U U - U in sanje iz časov, ko upam. U - U U - U U - U Moje srce je tam polno radosti, - U U - U U - U U - U kot dete lahko še zaupam. U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Pridi spet čarna iz tiste bližine - U U - U U - U U - U po moje plešoče korake. U - U U - U U - U Tamkaj naj vigred nikoli ne mine, - U U - U U - U U - U naj drugi zamujajo vlake. U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Noro verjemi, da res se poznavava - U U - U U - U U - U in da sva v tej zgodbi edina. U - U U - U U - U Živo je vse kar lahko si zdaj dava, -U U - U U - U U - U prav nič ni grenko iz spomina. U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Reci, da šel bi spet pome čez mejo, - U U - U U - U U - U ki zveže in loči svetove. U - U U - U U - U Drzno bi hodil, kjer drugi ne smejo - U U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen ritem: plesni kitica: alpska poskočnica</p>

<p>brez žalnih darov za bogove.</p> <p>U - U U - U U - U</p>	
<p>Minula se leta pogrezajo vase,</p> <p>U - U U - U U - U U - U</p> <p>le demon ljubezni je večn.</p> <p>U - U U - U U - U</p> <p>Še misli naj nate, odnaša te v čase,</p> <p>U - U U - U U - U U - U</p> <p>ko bil si kdaj ljubljn in srečen.</p> <p>U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška</p> <p>verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen</p> <p>ritem: plesni</p> <p>kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Pridi začaran iz tiste bližine</p> <p>- U U - U U - U U - U</p> <p>po moje plešoče korake.</p> <p>U - U U - U U - U</p> <p>Tamkaj naj vigred nikoli ne mine,</p> <p>- U U - U U - U U - U</p> <p>naj drugi zamujajo vlake.</p> <p>U - U U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška</p> <p>verz: izmenično 11-zložen in 9-zložen</p> <p>ritem: plesni</p> <p>kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Minula se leta pogrezajo vase,</p> <p>le demon ljubezni je večn.</p>	REFREN

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi DEMON LJUBEZNI

Aliteracija: moje mladosti, nikoli ne, nič ni, naj nate, nikoli ne

Asonanca: mladosti – radosti, bližine – mine, korake – vlake, poznavava – dava, edina – spomina, mejo – smejo, svetove – bogove, vase – čase, večn – srečen

Rima: a b a b – prestopna/trizložna/tekoča

Onomatopoiija: /

<p>9. Feri Lainšček: <u>DRUGI BREG ŽELJA</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u></p>
<p>Ali naju nosi luna, ki je vajena vsega? UU - U - U - U U U - UU U - Ali pa je drobna zvezda, ki jo gledava oba? UU - U - U - U U U - UU U - Ali naju vodi ptica, ki se jutra veseli? UU - U - U - U U U - U UU - Ali naju žene veter, ki popotnika hladi? UU - U - U - U U U - UU U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Morda pa sva prispela tja, na drugi breg želja, U - U - U - U - U - U U U - kjer je vse kot sva hotela, ki nikdar se ne konča. - U U U U U - U UU - U U U - Morda pa sva res našla pot, ki vodi do srca U - U U - - U - U U - U U - in zmeraj bo zvenela moja pesem za oba.</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Ali naju vabi sonce, ki oblake pozlati? UU - U - U - U U U - U U U - Ali tihi let metulja, ki se cvetu veseli? UU - U - U - U U U - U UU - Ali naju nosi reka, ki se zliva v ocean? UU - U - U - U U U - U UU - Ali taka je usoda ali pa je Peter Pan? UU - U U U - U UU - U - U -</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

✚ Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi DRUGI BREG ŽELJA

Aliteracija: naju nosi, vajena vsega

Asonanca: vsega – oba, veseli – hladi, želja – konča, srca – oba, pozlati – veseli, ocean – Peter Pan

Rima: a a b b – zaporedna

Onomatopoiija: /

<p>10. Feri Lainšček: <u>PO POLJUBE</u></p>	<p>✚ Slogovna značilnost: <u>stopica</u>, <u>verz</u>, <u>ritem</u>, <u>kitica</u></p>
<p>Pridi ljubi, pridi zdaj, greva čez ravnice, - U-U - U - - U U U -U sama bova sredi trav in nad nama ptice. - U-U -U - U U -U -U Tam, kjer divji mak cveti, vse diši od sreče, - U -U - U- U U-U -U ker te moje ustnice zate so rdeče. U U- U - UU -U U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden, ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Ljubi, ljubi, ljubi me, pridi po poljube. - U -U -U - - U U U - U Srečna pesem je za dva, sladke so obljube. - U - U U U - - U U U -U Ljubi, ljubi me, veš, da vse mineva. - U - U - - U - U -U Midva pa še sanjava tu, na robu dneva. - U U U - UU- U -U - U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Pridi ljubi, pridi zdaj, greva tja do Mure, - U -U -U - - U - U -U voda tam poganja mlin in ustavlja ure. - U- U -U - U U-U -U Teče le ljubezni čas, kakor večna reka, - UU U-U - - U - U - U dolgo se pod zvezdami tam suši obleka. - UU U -U U - U-U -U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>
<p>Ha-ha-ha...po poljube. - - - U U -U Ha-ha-ha...po poljube. - - - U U - U Ha-ha-ha...po poljube. - - - U U - U Midva pa še sanjava tu, na robu dneva. - U U U - UU - U -U -U</p>	<p>stopica: svobodna verz: svoboden ritem: enkratni kitica: štirivrstičnica/kvartina</p>

✚ **Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi PO POLJUBE**

Aliteracija: nad nama, ljubi ljubi ljubi, pridi po poljube, ustavlja ure, le ljubezni, sladke so, ha-ha-ha

Asonanca: ravnice – ptice, sreče – rdeče, poljube – obljube, mineva – dneva, Mure – ure

Rima: a a b b – zaporedna

Onomatopoiija: ha-ha-ha

11. Feri Lainšček: <u>PRINESLA SI SANJE</u>	✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u>
<p>Spet šlo je poletje, le jaz sem ostal, U - U U - U U - - U - sem nosil kitaro, pa nisem igral. - - U U - U U - U U - Na mojih se dnevih nabiral je prah, U - U U - U U - U U - ti spet si prinesla ljubezen in strah. U- U U - U U - U U -</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 11-zložen ritem: enakomeren – razigran kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Prišla si kot ptica, ki dolgo leti, U - U U - U U - U U - nihče te ni čakal na robu noči. U - U U - U U - U U - Prinesla si sanje in čisto srce, U - U U - U U - U U - to jutro mi dalo je drugo ime. U - U U - U U - U U -</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 11-zložen ritem: enakomeren – razigran kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Je dan se prebujal, bil poln je vsega, U - U U - U - - U U - po dolgem sem času spet prosil Boga, U - U U - U - U - U - naj pamet mi vzame in sanje pusti, U - U U - U U - U U - svobodna je duša, ki s tabo leti.</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 11-zložen ritem: enakomeren – razigran kitica: alpska poskočnica</p>

U - U U - U U - U U -	
<p>Ostala sva sama in daleč sva šla,</p> <p>U - U U - U U - U U -</p> <p>samota je tvoja ob moji bila.</p> <p>U - U U - U U - U U -</p> <p>Imela si solze in zvezde v očeh,</p> <p>U - U U - U U - U U -</p> <p>skrivnost je ostala na tistih poteh.</p> <p>U - U U - U U - U U -</p>	<p>stopica: amfibraška</p> <p>verz: 11-zložen</p> <p>ritem: enakomeren – razigran</p> <p>kitica: alpska poskočnica</p>

✚ **Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoija v pesmi PRINESLA SI SANJE**

Aliteracija: spet si, si sanje, ,sva sama, si solze

Asonanca: ostal – igral – prah – strah, leti – noči, srce – ime, vsega – Boga, pusti – leti, šla – bila, očeh – poteh

Rima: a a b b – zaporedna

Onomatopoija: /

12. Feri Lainšček: <u>NE BODI, KAR NISI</u>	✚ Slogovna značilnost: <u>stopica, verz, ritem, kitica</u>
<p>Ujete so želje,</p> <p>U - U U - U</p> <p>za vse so predpisi,</p> <p>U - U U - U</p> <p>srce pa mi pravi:</p> <p>U - U U - U</p> <p>Ne bodi, kar nisi!</p> <p>U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška</p> <p>verz: 2-stopični amfibrah</p> <p>ritem: enakomeren – zmeren in počasen</p> <p>kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Vsi hodijo v vrsti,</p> <p>U - U U - U</p> <p>jaz grem pa po svoje –</p> <p>U - U U - U</p> <p>brez veze, brez veze,</p>	<p>stopica: amfibraška</p> <p>verz: 2-stopični amfibrah</p> <p>ritem: enakomeren – zmeren in počasen</p>

<p>U - U U - U pa vendar lepo je ...</p> <p>U - U U - U</p>	<p>kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Ves svet je izložba, U - U U - U blešče se napisi, U - U U - U srce pa mi pravi: U - U U - U Ne bodi, kar nisi! U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 2-stopični amfibrah ritem: enakomeren – zmeren in počasen kitica: alpska poskočnica</p>
<p>Vsi nosijo maske, U - UU - U jaz nočem se skriti – U - U U - U verjamem še v sanje, U - U U - U želim še ljubiti ... U - U U - U</p>	<p>stopica: amfibraška verz: 2-stopični amfibrah ritem: enakomeren – zmeren in počasen kitica: alpska poskočnica</p>

✚ **Glasovne figure: aliteracija, asonanca, rima, onomatopoiija v pesmi NE BODI, KAR NISI**

Aliteracija: v vrsti, pa po

Asonanca: predpisi – nisi, svoje – lepo je, napisi – kar nisi, skriti – ljubiti

Rima: a b c b – pretrgana

4.3 Besedni slog

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitvev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Mnogovezje (polisindeton) in brezvezje (asindeton) sta pogosta tako v pesništvu kot pripovedništvu. Prvo zaradi željenega učinka kopiči (ponavlja) veznike, drugo zaradi živahnosti vse veznike opusti; nadomesti jih vejica.

Podvojitvev ali geminacija je ponavljanje iste besede ali besedne skupine v istem verzu.

Anafora je ponavljanje besed ali besednih zvez na začetku zaporednih verzov ali stavkov.

Epifora je ponavljanje istih besed ali besednih zvez na koncu verza.

Epanalepsa je ponavljanje prve besede v enem verzu in zadnje v naslednjem.

Anadiploza – zadnja beseda ali besedna zveza v verzu se ponovi na začetku naslednjega verza.

Refren ali pripev imenujemo ponavljanje besed ali besednih zvez na koncu raznih verzov ali kitic – je neke vrste odmev. Po navadi izraža glavno misel (Honzak, 2002: 62–63).

✚ Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice

Arhaizem je jezikovni element starejše dobe v novejšem, sodobnem jeziku (SSKJ, 1994: 21).

Dialektizem je narečni element v knjižnem jeziku (SSKJ, 1994: 136).

Frazem ali fraza je besedna zveza s samostojnim, od sestavljajočih jo besed, različnim pomenom; rečenica ali reklo (SSKJ, 1994: 224).

Pomanjševalnica je beseda, ki izraža pomanjšanje (SSKJ, 1994: 909).

Hrvatizem je element hrvaščine v kakem drugem jeziku (SSKJ, 1994: 285).

✚ Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev

Primera ali komparacija primerja dve stvari, pojava zaradi neke skupne lastnosti, podobnosti, ki zares obstaja ali pa se tako zdi le ustvarjalcu. Pri prepoznavanju primere so ti največkrat v pomoč vezniki *ko, kot, kakor* (Honzak, 2002: 66).

Metafora ali prenos, prispodoba (grško *metaphero* = prenašam) pomeni rabo besede v prenesenem pomenu. Tak prenos je možen, če se nam pojav, o katerem govorimo, zdi podoben kakšnemu drugemu in zato uporabimo kar izraz za ta drugi pojav. Tako preneseno izražanje dela besedilo vznemirljivo, zanimivo, lepo in opazno, hkrati pa povzroči, da si različni bralci take besede različno razlagamo. Pomen metaforično rabljene besede je prepuščen osebni domišljiji bralca (Honzak, 2002: 67).

Okrasni pridevek, pridevniška metafora, epiteton, pridevek je lahko

- a) posebni pridevek, metafora, ki svojemu samostalniku praviloma spremeni, predrugači, razširi pomen: dodaja novo, individualno videno razsežnost pojavov;
- b) ustaljen, pogost, značilen, ponavljajoč se okrasni pridevek (*bela cesta, črna zemlja, črni kos, rdeča kri ...*), ki se pojavlja predvsem v ljudskem slovstvu in ima redkokdaj prvine besede s prenesenim pomenom, prispeva pa k slikovitosti, barvitosti podobe (Honzak, 2002: 68).

Poosebitev ali personifikacija (po M. Kmelcu poosebljenje) poosebi živali, neživa bitja, reči, pojave, pojme; pripíše jim človeške lastnosti; prikaže jih s človeškimi lastnostmi (Honzak, 2002: 68).

Preimenovanje ali metonimija pomeni zamenjavo dveh predmetov ali pojmov, ki sta v neki medsebojni zvezi. Zamenjujemo lahko lastnika z lastnino, kraj s prebivalci, simbol z zaznamovano rečjo, snov z izdelkom, orodje z lastnikom, posodo z vsebino, avtorja z delom, celoto z delom (Honzak, 2002: 68).

Simbol je podoba s posebnim, višjim pomenom. Da je neka beseda, slika, podoba... simbol, spoznamo šele v celotnem besedilu ali v okoliščinah, kjer se taka beseda, podoba, slika, znak...večkrat ponavlja in zaznamuje kak določen pojav. Temelji na eni izmed osnovnih lastnosti določene »stvari« - npr. kosa = smrt, volk = požrešnost. Simbol ima poleg svojega osnovnega pomena še drugačen, višji pomen. Prvotni pomen je težko ali sploh komajda zaznati. Kaže na višji smisel, ne da bi pri tem izgubil stvarni pomen. Velikokrat je skrivnosten, razumsko ga ne moremo dobro razložiti. Dojemljiv, spremenljiv je le s čustvi (Honzak, 2002: 69).

4.4 Skladenjski slog

Govorniško ali retorično **vprašanje** je vprašanje, kjer je odgovor že vnaprej znan; skuša vzbuditi določene občutke. Nanj odgovora ne pričakuješ (Honzak, 2002: 72).

Inverzija (latinsko *inversio* = obrnitev) je karkoli spremenjen stalni besedni red, je obrnjen besedni red; pogosto v pesmih. Po navadi avtor uporabi zaradi »merjenja« glasov v verzu (Honzak, 2002: 73).

Izpust ali elipsa je navadno besedilo z izpuščenim glagolom (Honzak, 2002: 73).

Nagovor (ogovor) ali apostrofa (grško *apostrofi* = obračanje) je nagovarjanje, ogovarjanje odsotnih ali umrlih oseb, stvari, rastlin in živali, kot da so pred besednim ustvarjalcem ali, kot da so žive (Honzak, 2002: 73).

Pretiravanje ali hiperbola je rabljeno, kadar se v posameznih delih povedi pojavlja pretiravanje v obsegu ali lastnostih (Honzak, 2002: 73).

Vzklik ali eksklamacija (latinsko *exclamare* = vzklikati) nastane kot posledica močnega ustvarjalčevega občutja, čustva, nekakšnega duševnega pretresa (Honzak, 2002: 74).

Zamolk ali aposiopeza zamolči konec misli, ki pa ga lahko slutiš (Honzak, 2002: 74).

Stopnjevanje se pojavi, kadar se v posameznih delih povedi stopnjuje moč besede, pomen celote (Honzak, 2002: 73).

1. PESEM O ZVEZDAH

Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu...

Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.

Tako živimo ljudje.
Vsak zase krmari k pogrebu.
Svetloba samo
naš družji kot zvezde na nebu.

A včasih so daleč poti,
da roka v roko ne seže,
a včasih, preblizu so si,
da z nohti lahko
srce kdo doseže...

Od tega mendá
človek umre,
od téga z neba
se zvezda ospe.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Brezvezje: svet, čuden, svetel

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Arhaizmi: svetel, se ospe

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, posebitev**

Primerá: človek – zvezda, svetloba samo nas družji kot zvezde na nebu

Metafora: vsak zori, vsak zase krmari k pogrebu, a včasih so daleč poti A včasih preblizu so si, z nohti lahko srce doseže

Preimenovanje: roka v roko ne seže, človek umre

Simbol: zvezda, svetloba

Okrasni pridevek: človek svet, čuden, svetel, lep

Poosebitev: svetloba samo nas družī, se zvezda ospe

 Skladenjski slog

Govorniško vprašanje: /

Inverzija: svetloba samo nas družī; vsak tiho zori, počasi in z leti; je treba na novo začeti; daleč poti; a včasih preblizu so si, da z nohti lahko srce doseže

Pretiravanje: z nohti lahko kdo srce doseže

Zamoljk: srce kdo doseže ...

Stopnjevanje: svet, čuden, svetel, lep

2. POPOTNIK

Ko hodiš, pojdi zmeraj do konca.

Spomladi do rožne cvetlice,
poleti do zrele pšenice,
jeseni do polne police,
pozimi do snežne kraljice,
v knjigi do zadnje vrstice,
v življenju do prave resnice,
a v sebi – do rdečice
čez eno in drugo lice.

A če ne prideš prvič ne drugič
do krova in pravega kova,
poskusi:
vnovič
in zopet
in znova.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Mnogovezje: vnovič in zopet in znova

Brezvezje: cela 2. kitica

Podvojitve: ne

Anafora: v; in

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Frazemi: v življenju do prave resnice, pojdi zmeraj do konca

Pomanjševalnice: vrstice

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, posebitev**

Metafora: cela 2. kitica; a če ne prideš do krova in pravega kova

Okrasni pridevek: rožne cvetlice; zrele pšenice; polne police; snežne kraljice; zadnje vrstice; prave resnice

✚ **Skladenjski slog**

Izpust: cela 2. kitica

Nagovor: pojdi ... (bralec)

Pretiravanje: vnovič in zopet in znova

Stopnjevanje: vnovič in zopet in znova

3. MAMA

Na svetu je mnogo lepega povesod,
vsa zemlja je z lepim nastlana,
je rosa, je rozga, je roža
in roža Marija in rod.
A najlepša bo zmeraj prva beseda,
prvi hozana, mama.

Vsak se hip kdo rodi,
cvet in sad, nov Zemljan,
pa se svet lepši zdi
od srečnih mam.

Vsaka mama je prava mama,
dana za srečo in na veselje,
prava in ena sama,
za vse življenje.

Mama je prvi klic,
mama je zadnji glas,
kruh in luč,
ki osrečuje nas.

Ko mamó imaš, komaj veš
kaj ti da iz dneva v dan,
ko je ni, se zaveš,
Kako si sam.

✚ Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)

Mnogovezje: in roža Marija in rod

Brezvezje: je rosa, je rozga, je roža; prva beseda, prvi hozana, mama

Podvojitev: vsaka mama je prava mama; je rosa, je rozga, je roža

Anafora: mama je

Refren: Mama je prvi klic ...

✚ Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice

Frazemi: hozana

✚ Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev

Primera: najlepša bo mama – hozana – prva beseda; mama – kruh – luč

Metafora: vsa zemlja je z lepim nastlana

Simbol: hozana, kruh, luč

Preimenovanje: kruh in luč

Okrasni pridevek: najlepša prva beseda; nov Zemljan; srečnih mam

Poosebitev: vsak se hip kdo rodi – svet in sad

 Skladenjski slog

Inverzija: na svetu je mnogo lepega povsod; vsak se hip kdo rodi; pa se svet lepši zdi

Izpust: prava in ena sama za vse življenje

Pretiravanje: vsa zemlja je z lepim nastlana

Stopnjevanje: je rosa, je rozga, je roža

4. NEKAJ JE V ZRAKU

Nekaj je v zraku.

Lepega. Nežnega.

Mimobežnega.

Nekaj je v zraku.

Nekaj je v zraku.

Kot vonji cvetlic,

kot lučke kresnic

svetlečih po mraku.

Čuti se. Sluti.

Kot dih in drget.

Kot šum in šepet

v slednji minuti.

Nekaj je v zraku,

kar odseva v očeh,

kar odmeva v ljudeh

na vsakem koraku.

Je to za pesem
skrivnostni navdih?
Ali ljubezen?
Njen dih in izdih?

 Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)

Brezvezje: Lepega. Nežnega. Mimobežnega.; Čuti se. Sluti.

Anafora: kot, kar

✚ **Izbira besed:** arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice

Frazemi: nekaj je v zraku

Pomanjševalnice: lučke

✚ **Tropi:** primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev

Primeri: Čuti se. Sluti. Kot dih in drget. Kot šum in šepet v slednji minuti.; Nekaj je v zraku. Kot vonji cvetlic, kot lučke kresnic svetlečih po mraku.

Metafora: Mimobežnega; odseva v očeh, odmeva v ljudeh na vsakem koraku, Ljubezen? Njen dih in izdih?

Okrasni pridevek: v slednji minuti; lučke kresnic svetlečih; skrivnostni navdih

Poosebitev: nekaj

✚ **Skladenjski slog**

Govorniško vprašanje: Je to za pesem skrivnostni navdih?; Ali ljubezen?; Njen dih in izdih?

Inverzija: kot lučke kresnic svetlečih

Izpust: Čuti se. Sluti.

Stopnjevanje: Lepega. Nežnega. Mimobežnega.

5. DOBER DAN, ŽIVLJENJE

Življenje, visoko, veliko, večno,

kličem ti: Dober dan!

in ti ponujam roko za srečno

skupno vandranje v kdovekam.

Skozi solzenja, cvetenja, zorenja,

na severni in na južni tečaj,

v dolino solz in na goro vstajenja

in zmeraj znova k sebi nazaj.

Dober dan tisoč možnosti in dolžnosti.

Dober dan posvečena norost.

Dober dan mila ptica mladosti

in tvoja pesem: dar in skrivnost.

Dober dan, življenje! Silno in milo.

Kot na praznik prihajam v tvoj hram

in ti šepetam na uho besedilo

zaljubljenih: Rad te imam!

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Brezvezje: Življenje, visoko, veliko, večno; skozi solzenja, cvetenja, zorenja, na severni

Podvojitev: na

Anafora: Dober dan

Refren: Dober dan!

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Dialektizmi: vandranje

Frazemi: Dober dan, ponuditi roko; Rad te imam!

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev**

Primera: Silno in milo. Kot na praznik prihajam v tvoj hram.

Metafora: posvečena norost, ptica mladosti in tvoja pesem: dar in skrivnost

Okrasni pridevek: visoko, veliko, večno življenje; srečno, skupno vandranje; dober dan; posvečena norost; mila ptica; silno in milo življenje

Poosebitev: življenje

✚ **Skladenjski slog**

Inverzija: Življenje, visoko, veliko, večno; k sebi nazaj; življenje, silno in milo

Izpust: v celi 2. kitici

Nagovor: življenje

Pretiravanje: na severni in na južni tečaj; večno življenje

Vzklik: Dober dan!; rad te imam!

Stopnjevanje: visoko, veliko, večno

6. MOJ ANGEL

Pravijo, da ima vsak

svojega angela.

Moj je čisto meni enak:

nikoli ga ni doma.

A včasih se kar pojavi.

Če sem tiho, pozdravi,

če grd, me krcne po glavi

ali pa nogo podstavi,

Ko ga kličem, ga ni.

Ko ga iščem, ga ni.

Ko sem priden, ga ni.

Morda ga pa sploh ni.

da kot prava neroda

na suhem po tleh zgrmim.

Tako se igra. Škoda,

da jaz se ne morem z njim

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Podvojitve: ga

Anafora: ko, če

Epifora: ga ni

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Frazemi: podstaviti nogo

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev**

Primeri: da kot prava neroda po tleh zgrmim; moj angel je čisto meni enak

Metafora: nikoli ga ni doma; pozdravi, krcne po glavi, nogo podstavi

Simbol: angel

Okrasni pridevek: prava neroda

Poosebitev: se kar pojavi; pozdravi, me krcne po glavi, nogo podstavi; tako se igra

✚ **Skladenjski slog**

Inverzija: če sem tiho, pozdravi; če grd, me krcne po glavi; na suhem po tleh zgrmim; da jaz se ne morem z njim

Izpust: če grd

Pretiravanje: me krcne po glavi in nogo podstavi

Stopnjevanje: Ko ga kličem, ga ni. Ko ga iščem, ga ni. Ko sem priden, ga ni. najskrivnostnejši navdih.

7. NE BODI KOT DRUGI

Prinesi mi rože, ki divje cvetijo,
odpelji me v goro, kjer škrti živijo.
Pokaži mi zvezdo z mojim imenom,
zloži mi pesem z bizarnim refrenom.

Povabi me včasih v kraje neznane,
mi zjutraj pod okno pripelji cigane.
Povej mi o sanjah četudi so grešne,
zaupaj mi želje četudi so smešne.

Napravi to zmeraj, ne bodi kot drugi,
ljubezen ni reka, ki teče po strugi.
Napravi to zopet, ne hodi po poti,
saj sreča ni nekaj, kar pride naproti.

Poljubi me nežno, ko drugi hitijo,
povabi me v mesto, ko drugi že spijo.
Usoda je živa in mrtvi junaki,
naj še hrepenijo postaje in vlaki.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Iteracija: četudi so; ko drugi

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Frazemi: zaupati želje

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, posebitev**

Metafora: ljubezen – reka, ki teče po strugi

Simbol: škrti, zvezda, sreča, ljubezen, reka

Okrasni pridevek: bizarnim refrenom; kraje neznane; grešne sanje; smešne želje; živa usoda; mrtvi junaki

Poosebitev: usoda je živa; hrepenijo postaje in vlaki

Skladenjski slog

Inverzija: kjer skrati živijo; povabi me včasih v kraje neznane; mi zjutraj pod okno pripelji cigane; napravi to zmeraj

Nagovor: prinesi mi, pokaži mi, zloži mi, povabi me, pripelji, povej mi, zaupaj mi

Pretiravanje: pokaži mi zvezdo z mojim imenom

Stopnjevanje: ko drugi hitijo ... že spijo; prinesi rože ... pokaži mi zvezdo; poljubi me ... povabi me

8. DEMON LJUBEZNI

Vzemi podobe iz moje mladosti
in sanje iz časov, ko upam.

Moje srce je tam polno radosti,
kot dete lahko še zaupam.

Pridi spet čarna iz tiste bližine
po moje plešoče korake.

Tamkaj naj vigred nikoli ne mine,
naj drugi zamujajo vlake.

Noro verjemi, da res se poznavam
in da sva v tej zgodbi edina.

Živo je vse kar lahko si zdaj dava,
prav nič ni grenko iz spomina.

Reci, da šel bi spet pome čez mejo,
ki zveže in loči svetove.

Drzno bi hodil, kjer drugi ne smejo
brez žalnih darov za bogove.

Minula se leta pogrezajo vase,
le demon ljubezni je večni.

Še misli naj nate, odnaša te v čase,
ko bil si kdaj ljubljjen in srečen.

Pridi začaran iz tiste bližine
po moje plešoče korake.

Tamkaj naj vigred nikoli ne mine,
naj drugi zamujajo vlake.

Minula se leta pogrezajo vase,
le demon ljubezni je večen.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Refren: Minula se leta pogrezajo vase, le demon ljubezni je večen

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Dialektizmi: vigred, čarna

Frazemi: zamuditi vlak

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, posebitev**

Primera: kot dete lahko zaupam

Metafora: srce je tam polno radosti; minula se leta pogrezajo vase; drugi zamujajo vlake, leta pogrezajo vase

Simbol: demon

Okrasni pridevek: plesoče korake; žalnih darov; grenko iz spomina

Posebitev: srce je tam polno radosti; mejo, ki zveže in loči

✚ **Skladenjski slog**

Inverzija: tamkaj naj vigred nikoli ne mine; naj drugi zamujajo vlake

Nagovor: reci, da šel bi spet; pridi spet čarna iz tiste bližine; pridi začaran

Stopnjevanje: leta pogrezajo, demon je večen

Pretiravanje: demon ljubezni je večen

9. DRUGI BREG ŽELJA

Ali naju nosi luna, ki je vajena vsega?

Ali pa je drobna zvezda, ki jo gledava oba?

Ali naju vodi ptica, ki se jutra veseli?

Ali naju žene veter, ki popotnika hladi?

Morda pa sva prispela tja, na drugi breg želja,
kjer je vse kot sva hotela, ki nikdar se ne konča.
Morda pa sva res našla pot, ki vodi do srca
in zmeraj bo zvenela moja pesem za oba.

Ali naju vabi sonce, ki oblake pozlati?
Ali tihi let metulja, ki se cvetu veseli?
Ali naju nosi reka, ki se zлива v ocean?
Ali taka je usoda ali pa je Peter Pan?

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitve, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Anafora: ali naju; ali

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Frazemi: nosi luna; zvenela pesem; pozlati oblake

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev**

Metafora: pot, ki vodi do srca; sonce, ki oblake pozlati

Simbol: ptica, sonce luna, Peter Pan, reka

Okrasni pridevek: drobna zvezda; tihi let

Poosebitev: luna, vajena vsega; ptica, se jutra veseli; pot, ki vodi do srca

✚ **Skladenjski slog**

Govorniško vprašanje: vsi verzi v 1. in 3. kitici

Inverzija: ki je vajena vsega; ki se jutra veseli; ki popotnika hladi; ki nikdar se ne konča; ki oblake pozlati

Nagovor: cela pesem nagovarja partnerja

10. PO POLJUBE

Pridi ljubi, pridi zdaj, greva čez ravnice,

sama bova sredi trav in nad nama ptice.

Tam, kjer divji mak cveti, vse diši od sreče,

ker te moje ustnice zate so rdeče.

Ljubi, ljubi, ljubi me, pridi po poljube.

Srečna pesem je za dva, sladke so obljube.

Ljubi, ljubi me, veš, da vse mineva.

Midva pa še sanjava tu, na robu dneva.

Pridi ljubi, pridi zdaj, greva tja do Mure,

voda tam poganja mlin in ustavlja ure.

Teče le ljubezni čas, kakor večna reka,

dolgo se pod zvezdami tam suši obleka.

Ha-ha-ha...po poljube.

Ha-ha-ha...po poljube.

Ha-ha-ha...po poljube.

Midva pa še sanjava tu, na robu dneva.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitvev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

Mnogovezje: /

Brezvezje: pridi zdaj, greva čez ravnice; divji mak cveti, vse diši od sreče; ljubi, ljubi, ljubi me, pridi po poljube; pridi, pridi zdaj, greva tja do Mure

Podvojitvev: pridi; ljubi; ha-ha-ha... po poljube

Anafora: ha-ha-ha... po poljube

Refren: pridi ljubi, pridi zdaj

✚ **Izbira besed:** arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice

Frazemi: sladke obljuje, ljubezni čas

Pomanjševalnice: ravnice

✚ **Tropi:** primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev

Primera: teče le ljubezni čas, kakor večna reka

Metafora: diši od sreče; teče le ljubezni čas

Simbol: poljub; reka

Preimenovanje: sredi trav, na robu dneva

Okrasni pridevek: divji mak; rdeče ustnice; srečna pesem; večna reka; sladke obljuje

✚ **Skladenjski slog**

Govorniško vprašanje:

Inverzija: sama bova sredi trav in nad nama ptice; tam, kjer divji mak cveti; ker te moje ustnice zate so rdeče; dolgo se pod zvezdami tam suši obleka

Izpust: srečna pesem je za dva, sladke so obljuje

Nagovor: ljubi me; pridi ljubi

Zamolk: ha-ha-ha ...

Stopnjevanje: čez ravnice – sredi trav – kjer divji mak cveti - tja do Mure

Pretiravanje: na robu dneva

11. PRINESLA SI SANJE

Spet šlo je poletje, le jaz sem ostal,
sem nosil kitaro, pa nisem igral.

Na mojih se dnevih nabiral je prah,
ti spet si prinesla ljubezen in strah.

Prišla si kot ptica, ki dolgo leti,
nihče te ni čakal na robu noči.
Prinesla si sanje in čisto srce,
to jutro mi dalo je drugo ime.

Je dan se prebujal, bil poln je vsega,
po dolgem sem času spet prosil Boga,
naj pamet mi vzame in sanje pusti,
svobodna je duša, ki s tabo leti.

Ostala sva sama in daleč sva šla,
samota je tvoja ob moji bila.
Imela si solze in zvezde v očeh,
skrivnost je ostala na tistih poteh.

✚ **Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)**

/

✚ **Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice**

Frazemi: nabiral je prah; dan se prebujal; solze in zvezde v očeh; vzeti pamet

✚ **Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, posebitev**

Primera: prišla si kot ptica

Metafora: šlo je poletje; prinesla ljubezen in strah; na mojih se dnevih nabiral je prah; jutro mi dalo je drugo ime; ; čakal na robu noči; je dan se prebujal, bil poln je vsega; naj pamet mi vzame in sanje pusti; samota je tvoja ob moji bila

Simbol: ptica, solze, zvezde, Bog

Preimenovanje: samota je tvoja ob moji bila

Okrasni pridevek: čisto srce; dolgem času; svobodna duša

Poosebitev: šlo je poletje; dan se prebujal, bil poln je ...; samota je tvoja ob moji bila; skrivnost je ostala

Skladenjski slog

Inverzija: celotna 1. kitica; mi dalo je drugo ime; je dan se prebujal; pamet mi vzame in sanje pusti; ki s tabo leti; samota je tvoja ob moji bila

12. NE BODI, KAR NISI

Ujete so želje,
za vse so predpisi,
srce pa mi pravi:
Ne bodi, kar nisi!

Ves svet je izložba,
blešče se napisi,
srce pa mi pravi:
Ne bodi, kar nisi!

Vsi hodijo v vrsti,
jaz grem pa po svoje –
brez veze, brez veze,
pa vendar lepo je ...

Vsi nosijo maske,
jaz nočem se skriti –
verjamem še v sanje,
želim še ljubiti.

Besedne figure z zvočnim in pomenskim učinkom: mnogovezje, brezvezje, ponavljanja (podvojitev, anafora, epifora, epanalepsa, anadiploza, refren)

Brezvezje: skozi celotno pesem

Podvojitev: brez veze, brez veze

Refren: ne bodi, kar nisi

Izbira besed: arhaizmi, dialektizmi, hrvatizmi, frazemi, pomanjševalnice

Frazemi: hoditi v vrsti; nositi masko

Tropi: primera, metafore, preimenovanje, simbol, okrasni pridevek, poosebitev

Metafora: vsi hodijo v vrsti; ujete so želje; srce pa mi pravi; ves svet je izložba; blešče se napisi; vsi nosijo maske, jaz nočem se skriti

Simbol: maska

Poosebitev: srce pa mi pravi

Skladenjski slog

Inverzija: blešče se napisi; jaz nočem se skriti; verjamem še v sanje; želim še ljubiti; jaz grem pa po svoje

Vzklik: Ne bodi, kar nisi!

Zamoljk: pa vendar lepo je; želim še ljubiti

4.5 Besedilni slog

Izpovedovanje je značilno za lirsko pesništvo (Honzak, 2002: 79).

Vse zbrane pesmi so besedila, ki so ali oris ali izpovedovanje globokih čustev pesnikovega doživljanja sveta in samega sebe. To doživljanje v nekaterih pesmih povsem domišljjsko oz. fiktivno.

4.5.1 Analiza glasovnega, besednega, skladenjskega in besedilnega sloga

Vse pesmi Lainščka, ki sva jih analizirali, so ljubezenske, in imajo ljubezensko tematiko. Tematika nagovarja h glavni misli in hrepenenju po ljubezni. Skozi te pesmi lahko pogledamo hkrati v srce pesnika ter lahko opazimo, koliko mu pomeni dvojina. To je omenil tudi v več intervjujih. Ljubezen je opisana kot temelj živega, ter »most za pot do človeka«. V pesmih je opisana tako imenovana ljubezen agape, ki pomeni ljubezen do bližnjega, pripravljenost pomagati. Ravno tako je pri Pavčku v ospredju ljubezen, ki je ravno tako mišljena v obliki agape, saj pesnik nagovarja k dobremu in lepemu slehernega človeka. Lepo in veselo mu kaže tudi življenje samo. Pesnik »da navodilo« za lepo in plemenito gledanje na svet.

V pesmih je prisotnih veliko raznolikih motivov. Prisotni so kot okoljski, tudi naravni in nadnaravni motivi ali simboli. Pesnika omenjata škrate, uganke, mamó, žito svetlobo, največkrat prisotni pojmi so srce, svetloba in sanje. Narava je predstavljena kot vir življenjske sile, motivi se navezujejo na rože, goro, cvet, sonce, luno, zvezdo, oblake, metulja, ocean, ptico, veter in druge naravne pojave. Ko podrobno prebiramo pesmi, se velikokrat srečamo tudi z motivom reke pri Lainščku, saj omenja tudi reko Muro, ki je pomemben simbol Prekmurja. Sam pa pravi, da v naravi udejanja ter kot sleherni človek črpa svojo notranjo, duhovno moč in se lahko sprosti ob vodi – Muri. Moč energije in inspiracije za Pavčka pa je domača pokrajina Dolenjska, njeni pristni ljudje in čudovita, sončna in rodna pokrajina.

Ko se res poglobimo v besedilo, spoznamo, da pesnika omenjata svojo domovino kot ravnice, mak, travnato pokrajino, Muro, zaobljene griče, preproste delovne ljudi, mater kot moč in navdih za vse lepo, ki pa pesnikoma predstavlja globlji vpogled na vsakdanji svet. Omenjeni so poljubi, sreča, zvezde v očeh; nekaj, kar pesmi da poseben pridih. Pri Lainščku so prisotni so tudi različni mestni objekti, kot npr. vlak, ulice ...

Snov je večidel realistična (z izjemo *Ko zvezde žarijo*). Je romantična, ljubezenska, čustvena. Temelji na hrepenenju po izvršeni ljubezni in svobodi. Izgrajuje se na izpovedovanju čustev med parom, včasih tudi na sploh radosti do življenja. V eni izmed pesmi je snov mitološka.

Četudi sprva morda ni razvidno, je snov v pesmih domovinska in tudi pesnika rada namestita značilnosti pokrajine in slovenskega naroda v besedilo. Prepletajo se motivi pokrajine z ljubezensko tematiko. Objekti v pesmi se tudi navezujejo na pokrajinske motive.

Čas po navadi ni točno določen (seveda so izjeme). Sklepamo lahko na pomladni, poletni in jesenski čas ter čas mladosti, rasti in zrelosti. Vsekakor se dogajanja ne morejo odvijati pozimi, saj se liki in objekti v pesmih navezujejo na poletni čas in način življenja. Npr. plujejo ladje, prinesi mi rože, vabi sonce, police so polne jeseni, mama je zrela ženska itd. So pa tudi različne metafore, ki nakazujejo na svobodo človeka in svobodo duše. Nagovarjata tudi na to, da imamo kot ljudje čisto srce.

Sporočilo pesmi je za vsakega malo drugačno, odvisno, kako ga sprejemamo. Misel je, da je ljubezen ta, ki osvobaja ter da če imaš srečo v roki, živiš lepo življenje.

Pesmi imajo različno število kitic, so si pa večidel pri Lainščku enake po številu verzov v kitici. Vsaka kitica v pesmi je namreč kvartina. Tudi verzi so v večini svobodni. Onomatopoiija v pesmih ni prisotna. Opazimo lahko več frazemov in metafor, te so prisotne v vsaki pesmi. Prav vsaka kitica ima obenem asonanco, ne pa tudi aliteracijo. Aliteracija je velikokrat prisotna v pesmih, tudi brez geminacije. Stopica v Lainščkovih pesmih je največkrat amfibrah, pri Pavčku pa se pojavlja svobodna stopica, enkrat trohej in enkrat jamb. Pesmi imajo vse zgolj umirjen ali pa malce razigran, vendar nikoli hiter ali divji ritem. Odpete so pogosteje s strani ženskega vokala – pevke Ditke Čepin ter dveh najpopularnejših narodno zabavnih ansamblov Lojzeta Slaka in Modrijanov. Ditka sodeluje z Lainščkom in uglasbuje njegove pesmi že kar nekaj let, ravno tako pa poje tudi najbolj poznane in recitirane Pavčkove pesmi.

Lahko prepoznamo, kako pesnika omenjata polja, vlake, mlin, reke in reko Muro, divji mak, ravnice, trave, griče, trto, sončno pokrajino, kar je vse zelo značilno za Prekmurje in panonsko pokrajino pri Lainščku, pri Pavčku pa za Dolenjsko. S tem puščata dodaten pečat Prekmurja in Dolenjske v svojih pesmih.

Običajno je pesem v samogovoru, torej je objekt osebni, fiktivni. Gre v večini za osebno izpoved, torej je govor v prvi osebi ednine. V mnogo analiziranih pesmih izpovedovalec nagovarja ali ogovarja drugo osebo. V večini pesmi gre za žensko pripovedovalko in pripovedovalko vsebine pri Lainščku. Pri Pavčku pa je spol lirskega subjekta zabrisan. Pesmi so subjektivne in lirske, so torej izpovedne in prežete s čustvi.

Slika 12: Prekmurske ravnice

Vir: (<https://blog.avant2go.com/avant2golife/do-prekmurskih-ravnic-in-gricev-z-avant2go-%F0%9F%8C%BB%E2%98%80%EF%B8%8F/#.YEUII2hKiUk>)

Slika 13: Gričevnata Dolenjska

Vir: (<http://srcedolenjske.si/>)

4.6 Izid pesmi, uglasbitev, izvajalci in glasbena zvrst

1. PESEM O ZVEZDAH

LETO IZIDA: 1953

PESNIŠKA ZBIRKA: Pesmi štirih

LETO UGLASBITVE: 2012

IZVAJALKA: Zala Hodnik

GLASBA: Barbara Maurer

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=CG5qFoA3kJo>

Slika 14: Zala Hodnik

Vir: <https://marijanzlobec.wordpress.com/2016/08/30/slovenija-ima-nadarjene-operne-pevce/>

2. POPOTNIK

LETO IZIDA: 2009

PESNIŠKA ZBIRKA: Majhnice in majnice

LETO UGLASBITVE: 2015

IZVAJALKA: Pija Hočevar

IZVEDBA: instrumentalna, prečna flavta

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=f3zRMML5vAo&t=74s>

Slika 15: Pija Hočevar

Vir: <https://www.posavskiozornik.si/kultura/anin-glasbeni-vecer-v-tonih-flavte-in-klavirja>

3. MAMA

LETO IZIDA: 1986

PESNIŠKA ZBIRKA: Prave in neprave pesmi

LETO UGLASBITVE: 1998

AVTOR GLASBE: Lojze Slak

IZVAJALCI: Ansambel Lojzeta Slaka

VIR: <https://www.besedilo.si/ansambel-lojzeta-slaka/mama-2>

Slika 16: Ansambel Lojzeta Slaka

Vir: <https://open.spotify.com/album/2plfx6xgsqcg1aT5VWB1dI>

4. NEKAJ JE V ZRAKU

LETO IZIDA: 1996

PESNIŠKA ZBIRKA: Majnice, fulaste pesmi

LETO UGLASBITVE: 2013

AVTOR GLASBE: Gorazd Čepin

IZVAJALKA: Ditka

IZVEDBA: vokalno-instrumentalna

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=pGjklUB7SJg>

Slika 17: Ditka

Vir:

https://www.google.com/search?q=ditka+dober+dan+%C5%BEivljenje&tbm=isch&ved=2ahUKEwi5y_py4rvAhVegKQKHXd7BG0Q2-cCegQIABAA&oq=ditka%2C+dober+&gs_lcp=CgNpbWcQARgAMgQIABAYMgQIABAYMgQIABAYMgQIABAYOgQIABATogYIABAEeEBM6CAgAEAUQHhATOggIABAIEB4QEzoCCABQiNEFWPT_BWCijQZoAXAAeACAAXOIAYAKkgEEMTguMZgBAKABAaoBC2d3cy13aXotaW1nwAEB&sclient=img&ei=J4E6YPmbKt6AkgX39pHoBg&bih=937&biw=1920#imgrc=dCV98F0TqUf8gM

5. MOJ ANGEL

LETO IZIDA: 2012

PESNIŠKA ZBIRKA: Angeli

LETO UGLASBITVE:

AVTOR GLASBE:

IZVAJALKA: Lara Puntar

IZVEDBA: vokalno – inštrumentalna, vokal + kitara

VIR: https://www.youtube.com/watch?v=hm5yhCTDr_Y

Slika 18: Lara Puntar

Vir:

https://www.google.com/search?q=lara+puntar&tbm=isch&ved=2ahUKEwjow9TTz4rvAhVUwQIHHXaZBLwQ2-cCegQIABAA&oq=lara+puntar&gs_lcp=CgNpbWcQDDIECAAQGD0CCAA6BAgAEE M6BQgAELEDOggIABCxAxCDAToECAAQHjoGCAAQHhATOggIABAIEB4QEzoGCAAQCBAeUKDkngFY5dSfAWDM6J8BaAJwAHgAgAF6iAHrEpIBBDMyljGYAQCgAQGqAQtn3Mtd2l6LWltZ7ABAMABAQ&sclient=img&ei=sIU6YoirMdSCi-gP9rKS4As&bih=937&biw=1920#imgrc=2Z137m6kyYIIVM

6. DOBER DAN, ŽIVLJENJE

LETO IZIDA: 2009

PESNIŠKA ZBIRKA: Majhnice in majnice

LETO UGLASBITVE: 2014

AVTOR GLASBE: Gorazd Čepin

IZVAJALKA: Ditka

IZVEDBA: vokalno-instrumentalna

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=BVPPqegeFgU>

7. NE BODI KOT DRUGI

LETO IZIDA: leto 2007

PESNIŠKA ZBIRKA: Ne bodi kot drugi

LETO UGLASBITVE: 2013

AVTOR GLASBE: Gorazd Čepin

IZVAJALKA: Ditka

IZVEDBA: vokalno-inštrumental

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=Cuu1irXZqsE>

8. DEMON LJUBEZNI

LETO IZIDA: leto 2007

PESNIŠKA ZBIRKA: Ne bodi kot drugi

LETO UGLASBITVE: 2016

AVTOR GLASBE: Gorazd Čepin

IZVEDBA: govori: Feri Lainšček, vokal: Ditka, spremljava: klavir

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=XR11fq7h5jE>

9. DRUGI BREG ŽELJA

LETO IZIDA: 2016

PESNIŠKA ZBIRKA: Demon ljubezni

LETO UGLASBITVE: 2016

AVTOR GLASBE: Ditka Čepin - "Ditka"

IZVEDBA: Ditka – vokal, Luka Pernek - kitara, spremljevalni vokal), Ilj Pušnik -bas

ZVRST: romantična pesem, ki se lahko izvaja na porokah

VIR: <https://www.youtube.com/watch?v=0yZr3SEIOCQ>

Slika 19: Ditka

Vir: <http://www.times.si/kultura/slovenska-glasbenica-ki-za-uspeh-ni-potrebovala-blisca-in-pompa-intervju-video--855362aec9667c68039d93994e586940c8384e2f.html>

10. PO POLJUBE

LETO IZIDA: 2016

PESNIŠKA ZBIRKA: Demon ljubezni

LETO UGLASBITVE: junij 2017

AVTOR GLASBE: Ditka Čepin - "Ditka"

IZVEDBA: Ditka – vokal, Ilj Pušnik - bas, Špela Novak in Martina Pavalec (back-vokal)

ZVRST: Pop glasba

Vir: <https://youtu.be/Q2rn-Ix7SI0>

11. PRINESLA SI SANJE

LETO IZIDA: 2009

PESNIŠKA ZBIRKA: Pesmi za ženski glas in zvonove

LETO UGLASBITVE: 2016

AVTOR GLASBE: Rok Švab

ZVRST: narodno zabavna glasba

IZVAJALEC: Modrijani in Godalni kvartet Feguš, Orkester Mandolina Ljubljana

VIR: <https://youtu.be/cUnD9UOSBi0>

Slika 20: Ansambel Modrijani

Vir: <http://modrijani.blogspot.com/2013/>

12. NE BODI, KAR NISI

LETO IZIDA: 2018

PESNIŠKA ZBIRKA: Ne

LETO UGLASBITVE: 2019

AVTOR GLASBE: Ditka Čepin - "Ditka"

IZVAJALCI: Ditka in sodelujoči glasbeniki: ILJ PUŠNIK- ukulele bas, DAVID SLATINEK- bobni, GREGOR ŠTEHARNIK- alt saksofon, ŽAN PLOHL- pozavna, LUKA KROF- trobenta

VIR: <https://mynight.si/wp-content/uploads/2019/11/1-881.jpg>

Slika 21: Feri in Ditka

Vir: <https://www.postojna.si/dogodek/225168>

4.6.1 Analiza poslušanih uglasbenih pesmi

Zelo sva uživali ob poslušanju uglasbenih pesmi. Presenetilo naju je, da so nekatere Pavčkove pesmi že tako rekoč skoraj zimzelene. Uglasbene pesmi so izšle v različnih pesniških zbirkah – od tiste prve z naslovom Pesmi štirih, do zadnje, ki je izšla po njegovi smrti, ki nosi naslov Angeli. Izvajalci Pavčkovih pesmi so zelo pestri in raznolikih žanrov. Po analiziranju in poslušanju prvotnih 15-ih pesmi sva ugotovili, da se Pavčkove pesmi izvajajo tako vokalno kot inštrumentalno oziroma vokalno-inštrumentalno. Njihovi izvajalci so posamezniki kot skupine. Tako se nekaj njegovih pesmi izvaja zborovsko, nekaj pesmi je prvotno izvajal ansambel Lojzeta Slaka. Sam Lojze Slak je bil Pavčkov rojak in na Dolenjskem stoji muzej, kjer si lahko ogledamo in prisluhnemo nekaterim Pavčkovim in Slakovim pesmim na enem mestu. Po eno njegovo pesem sta izvorno izvedla zelo poznani imeni slovenske zabavne pop glasbe, to sta Janko Ropret in Helena Blagne. Nekaj njegovih pesmi izvajajo glasbeniki ob spremljavi akustične kitare ali v solistični vokalni obliki. Meniva, da so Pavčkove pesmi bolj preproste, bistvo je izrazil z manj besedami in se s svojo hudomušno in igrivo osebnostjo tako prikupil širokemu krogu poslušalce in oboževalcev.

Pevka DITKA je predvsem zadnja leta Pavčka izstrelila med mlado poslušalstvo in tako rekoč promovira Pavčkove kot Lainščkove pesmi. Seveda precej več Lainščkovih, saj z njim tesno sodeluje že kar nekaj let in je njen oče uglasbil že okoli 30 Lainščkovih pesmi. Zanimivo pa se nama je zdelo tudi to, da pesnik Feri Lainšček svoje pesmi velikokrat javno deklamira oz. jih

recitira ob glasbi, ob zvoku akustične kitare, ki jo igra Ditka. Tako sta Ditka in Lainšček zanimiva, aktualna in razpoznavna promotorja sebe in drug drugega. Zelo odmevno Lainščkovo pesem Prinesla si sanje je v glasbeno orbito izstrelil z dobrim videom odmeven narodno zabavni ansambel Modrijani. Kar nekaj pesmi je Lainšček napisal na željo glasbenikov, ki so želeli njegovo besedilo za nastope na različnih festivalih in prireditvah. Zelo dobro so nekatera Lainščkova melanholična besedila skozi izvedbo promovirali naši prekmurski rojaki romskih korenin Halgato band.

Prepričani sva, da imajo tako Pavčkove kot Lainščkove uglasbene pesmi visoko umetniško vrednost in bogat krog poslušalcev različne starosti prav zaradi bogatih besedil, kjer so refreni v pesmih redki, tisti, ki pa se pojavljajo, pa so zelo odmevni, pomenljivi in spevni. Zanimivo se nama zdi tudi, da veliko mladih te pesmi preigrava in posluša in jih popeva, tako javno na nastopih kot v svoji sobi za lastno dušo in sprostitev.

5 INTERVJUJA

5.1 Intervju s Ferijem Lainščkom

Spoštovani gospod Feri LAINŠČEK!

Sva Veronika in Iris, učenki 8. in 9. razreda OŠ I Murska Sobota in letos delava raziskovalno nalogo na področju pesništva in sloga pisanja poezije. Zaradi domačnosti ter tudi samega najinega zanimanja za poezijo nama je mentorica Milena Mohorko predlagala analizo in poglobljanje v Vašo in Pavčkovo literaturo. Osredotočali sva se predvsem na uglasbene pesmi. V kolikor ste pripravljeni pomagati, Vas vljudno naprošava, če bi odgovorili na sledeča vprašanja.

Iskrena hvala za Vaš bogati prispevek k najinemu delu.

- 1. Zanima naju, kje ste se prvič spoznali in srečali s svetom književnosti in branja knjig?**

Takoj, ko sem se naučil brati, sem začel obsedeno brati. Knjige so bile takrat moje edino okno v svet. Verjel sem, da so v knjigah zapisane vse skrivnosti sveta in da bom, če bom veliko bral, razumel, za kaj na tem svetu gre.

- 2. Hitro lahko opazimo, da je vaših pripovednih del veliko, tako za mlade kot tudi za odrasle. Kje pa najdete navdih za tako bogate, spevne in pozitivne pesmi?**

Ideje so v zraku in okoli nas, navdih pa pravzaprav prihaja od znotraj. Iz duše in iz srca. Še zmeraj sem radoveden, veselim se življenja, iščem občutke lepega in jih rad delim z drugimi.

- 3. V pesmih sva zasledili, da je ogromno ženskih likov in glasov. Deluje, kot da ste imitirali vlogo ženskih likov. Pa naju zanima, ali bi lahko napisali kaj o tem?**

Moj ženski lirski subjekt se je rodil spontano. Dovolil sem si odstreti tudi tisto žensko polovico duše, ki jo moški običajno prikrivajo. Mislijo, da morajo biti možati in trdni. Jaz pa menim, da lahko tudi dečki jokajo in pokažejo svoja nežna čustva.

- 4. Med Vašimi pesmimi sva zasledili kar nekaj narečnih. Zakaj v prekmurščini, kaj Vam ta govorica, oziroma jezik pomeni? Kakšen pomen pripisujete nasploh narečju v naši slovenski besedni kulturi?**

Do vstopa v osnovno šolo sem praktično poslušal le goričko narečje. Prekmurščina je tako na nek način moj materni jezik. Narečja imam rad, saj na različne načine bogatijo našo pogovorno, pa kdaj tudi knjižno slovenščino.

- 5. Tematika vaših uglasbenih pesmi je v veliki meri ljubezenska in besedišče pritegne marsikaterega glasbenega izvajalca. Ali izvajalce izbirate sami ali pa Vaše besedilo privabi njih? Katera zvrst in način uglasbitve Vas najbolj zadovoljita in potrdita Vaše besedilo?**

Rad imam različno glasbo. Ne delim jo po zvrsteh, temveč bolj po tem ali se mi zdi dobra ali slaba. Ob rokovskih in popularnih skladbah, je na podlagi mojih besedil nastalo tudi veliko šansonov in zborovskih skladb. Običajno je tako, da me skladatelji ali glasbeniki poiščejo in nagovorijo za sodelovanje.

- 6. Odpirate nov pogled na svet. Svet, ki sicer ni vedno harmoničen, ampak občasno tudi v disharmoniji z okoljem. Kako to?**

Ker svet tak tudi zares je. Od nas je odvisno, kako ga vidimo in kako ravnamo v odnosu do drugih. Sam sem si zmeraj upal reči tudi NE, ko sem tako čutil. Ne maram zamolčanega NE, ker ni dober za dušo in posledično tudi ne za telo.

- 7. Kaj menite, se pesnik rodi ali naredi?**

Menim, da se pesnik rodi in da to lahko prepoznamo. Poznam sicer tudi veliko pesnikov, ki se skušajo narediti, a zlahka opazimo, da jim to bolj slabo uspeva.

- 8. Kaj je Vaš vir veselja, navdiha v življenju?**

Ljubezen.

- 9. Že v mladih letih ste se srečevali s cigansko/romsko družbo, ki ima prav zares svojstveno kulturo. Kaj menite, ali je to vplivalo na vaš stil pisanja in pesnjenja?**

Na moj pisateljski stil zagotovo ni vplivalo. Sem pa napisal dva romana z romsko tematiko in sodeloval z več romskimi glasbenimi skupinami.

- 10. Ali imate še kakšen hobi poleg pisanja, pesnjenja, pisanja dramskih besedil, filmskih scenarijev ...?**

Sem ljubiteljski fotograf. Rad se družim na facebooku in instagramu. Do pred kratkim sem veliko časa preživel s kužkom Goldijem, a je žal prejšnji teden odšel na nebo.

11. Letos ste tudi Prešernov nagrajenec, kar je velika pohvala za delo in posebna čast.

Za to Vam seveda iskreno čestitava in sva ponosni, da sva prekmurski rojakinji.

Kakšni so občutki v dneh pred podelitvijo?

Hvala za čestitke. Nagrade sem se zelo razveselil in jo sprejemam s spoštovanjem. Dobil sem jo za dela, ki sem jim namenil celo svoje življenje.

12. Kakšno bi bilo/je Vaše sporočilo mladim naših let, zlasti v tem negotovem, nestrpnem, odtujenem času? Kje naj mladi iščemo veselje, optimizem, moč, vrednote za svoje življenje in življenje, ki ga bomo predajali naprej?

Upam, da bomo ta virus kmalu premagali in zopet zaživali običajno življenje. Tolažim se z mislijo, da vse slabo prej ali slej mine, le potrpeti je treba in ohraniti upanje. Prav upanje je tisto največ, kar nas v življenju drži pokonci, zato si ga ne pustite vzeti. Zdi se mi, da počasi spet prihajajo generacije, ki se bodo znale oprijeti pravih vrednot. Namesto pridobitništva, potrošništva in karierizma, bodo prej ko slej začele prihajati v ospredje vrednote, ki so edino pravo vezivo tega sveta. Pravičnost, poštenost, ljubezen, svoboda ...

5.1.1 Analiza intervjuja

Iz intervjuja sva izvedeli ogromno koristnih in zanimivih stvari. Lepo je bilo dejansko »videti« v misli pesnika ter se seznaniti z delom njegovega življenja. Bil je nadvse prijeten in odprt sogovornik.

Zanimivo je, da se je Feri Lainšček, že od kar se je naučil brati, zanimal za knjige, ki pa so mu predstavljale vpogled na svet. Bil je kot kaže vedoželjen otrok. Svoje ideje za pisanje črpa okoli sebe, kot pravi sam, pa navdih prihaja od znotraj, iz duše in srca. Feri Lainšček rad deli občutke z drugimi. Kako to, da je v pesmih toliko ženskih imitiranih likov, pa nama je odgovoril sam. Kot kaže, se je njegov ženski lirski subjekt rodil spontano. Je eden redkih ljudi, ki ne prikriva čustev svoje duše ter se popolnoma vživi v like pesmi. Kot je sam dejal v intervjuju:

Mislijo, da morajo biti možati in trdni. Jaz pa menim, da lahko tudi dečki jokajo in pokažejo svoja nežna čustva.

Pesnik prihaja iz našega dela domovine, iz Prekmurja, in s svojimi pokrajinsko obarvanimi pesmimi bogati kulturo. Kot pravi sam, ima narečja rad, saj na različne načine bogatijo pogovorno in knjižno slovenščino. Navdih pisanja mu je ljubezen.

Letos je tudi Prešernov nagrajenec, za kar kot pravi, je zelo vesel in jo sprejema s spoštovanjem.

Za trenutne okoliščine v svetu pa v upanju pravi, da bomo virus premagali ter bo spet vse po starem.

Meni tudi, da prihajajo generacije, ki se znajo opreti pravih vrednot.

Zdi se mi, da počasi spet prihajajo generacije, ki se bodo znale oprijeti pravih vrednot.

Namesto pridobitništva, potrošništva in karierizma, bodo prej ko slej začele prihajati v ospredje vrednote, ki so edino pravo vezivo tega sveta.

Pravičnost, poštenost, ljubezen, svoboda ...

5.2 Intervju s Sašo Pavček

Spoštovana gospa Saša!

Sva Veronika in Iris, učenki 8. in 9. razreda OŠ I Murska Sobota in letos delava raziskovalno nalogo na področju pesništva in sloga pisanja poezije. Zaradi domačnosti in spevnosti ter tudi samega najinega zanimanja za poezijo nama je mentorica Milena Mohorko predlagala analizo in poglobljanje v Lainščkovo in Pavčkovo literaturo. Osredotočali sva se predvsem na uglasbene pesmi.

V kolikor ste pripravljeni pomagati, Vas vljudno naprošava, če bi odgovorili na sledeča vprašanja.

Iskrena hvala za Vaš bogati prispevek k najinemu delu.

- 1. Zanima naju, kdaj ste se prvič srečali s svetom očetovega pesnjenja? Kako ste takrat doživljali to njegovo pesniško veličino in kako gledate nanjo danes?**

Otrok je predvsem otrok. Starš je zanj samo starš in to je največ.

Z drugimi besedami: ni važno, kaj delata starša, važno je, kakšna sta starša. Kakšen je njun odnos do otroka. To je bistveno.

Oče mi je včasih pripovedoval pesem o Marinki, zelo živo je govoril, poudarjal tudi z gestami, denimo – češnje sladke, črne, bele, sladke in kot pest debele – tu je stisnil pest in čudila sem se, kje je Marinka našla tako veliko češnjo. Zame je bilo to nekaj nedosežnega, da bi mu lahko dala tako velik sadež. Dajalo me je ljubosumje na Marinko, saj se mi je zdelo, da jo ima moj oče raje, kot mene.

Danes spoštujem njegov velik opus in se čudim, koliko je ustvaril, prevedel, kaj vse je poleg tega še opravljajal. Imel pa je res izjemne delovne navade in koncentracijo. Zelo je živel za umetniško ustvarjanje in se je temu delu scela posvečal.

Slika 22: Saša Pavček

Vir: <https://izola.si/medijsko-sredisce/dogodki-in-prireditve/pogovori-ob-sredah-sasa-pavcek/>

2. Ste kot majhna deklica radi prebirali njegove pesmi? Katero ste takrat imeli najraje?

Bila sem otrok z učnimi težavami. Ogromne težave sem imela pri branju in pisanju, ker sem bila levičarka in dislektična. Navajali so me na silo na desno roko, v šolo sem šla eno leto prej, saj ni bilo zame varstva. No, tudi v vrtcu se nisem najbolje počutila, bila sem zelo plašen in vase zaprt otrok.

Njegove otroške knjige sem očitno raje porisala, kot pa brala, saj jih hranim doma in vidim, da so vse poččkane in izdelane. V daljnem spominu mi ostajajo: Velesenzacija, Vrtiljak, Polž pri nebotičniku, Maček na dopustu in Juri Muri v Afriki.

Mačka sem imela zelo zelo rada, poleg Jurija, seveda. Pesmi Maček na dopustu in Jurija sem znala na pamet.

Brali so mi najbrž drugi, verjetno največ moj brat, on ni imel težav z branjem in mi je rad bral. Brat Marko mi je bral tudi Prvo berilo in sem ga znala na pamet, zato sem tudi lahko prikriivala svoje neznanje branja v šoli.

3. Hitro lahko opazimo, da je pesnil tako za mlade kot tudi za odrasle. Kje je našel po Vašem mnenju navdih za tako bogate, spevne in pozitivne pesmi?

Veliko v rodni Dolenjski, zlasti je črpal iz značajev in usod tamkajšnjih ljudi, vaščanov Šentjurija. Črpal je iz svojega življenja, ki pa nikomur, niti njemu ni prizanašalo. Veliko pesmi je res optimističnih, vendar so mnoge tudi zelo mračne in zelo pretresljive. Navdih je v poznih letih iskal tudi na solinah in pri stiku z zemljo. Navdihovali so ga seveda tudi ljudje, ki jih je srečeval, bil je zelo družaben človek. Pa tudi tuja literatura, zlasti ruski pesniki, ki jih je prevajal.

Če želite kaj več zvedeti o tem, prosim, pogledajte uvodno besedo h knjigi Domu in rodu, tam sem pisala prav o tem, kar me sprašujete. Tudi o njegovem značaju, otroštvu, načinu življenja in o njegovem delu.

4. V pesmih sva zasledili, da je ogromno najrazličnejših likov, glasov in t. i. pavčkizmov. Njegove pesmi imajo posebno izrazno moč in energijo. Pa naju zanima, ali bi lahko napisali kaj o tem? Jih tako berete in doživljate tudi Vi, ki ste njegova najmočnejša vez?

Ja, prav imata, izumljal je svoje besede in se z njimi igral. V tem je užival in je zelo izviren. Ni se samo-cenzuriral, pustil si je svobodo. Po moje je verjel, da mora pesnik iskati svojo lastno pot in ji slediti. Ni se oziral na to, kaj je pravilno in kaj bodo rekli drugi. To mu je odprlo veliko možnosti. (No, sicer pa to velja za vsakega človeka, da išče in zato tudi najde svojo pot.)

Bistvo je torej v svobodi in igrivosti, ki ju je ponotranjil in se ni ustavljal.

5. Tudi sami pišete poezijo in ste uspešna igralka. Ali je to potrebo v Vas zasejal oče, ali Vas je k takemu izražanju kdaj vabil in Vam v čem svetoval?

Igralstvo me je vleklo že zelo zgodaj, v osnovni šoli sem obiskovala dramski krožek, pozneje sem igrala v Šentjakobskem gledališču. Mogoče zato, ker sem se kot otrok srečala najprej z lutkovnim gledališčem, velik vtis je name naredila predstava Zvezdica zaspanka. Potem sem bila kot petletna v Mladinskem gledališču, tudi v zaodrju in vse to je name naredilo velik vtis. Sanjski svet fantazije me je očaral.

Malo bolj resno sem začela pisati sorazmerno pozno. Pisala sem vedno iz notranje nuje. Ne, oče mi ni svetoval. Pesniško zbirko je videl šele, ko je izšla, prej ne. Dramatiko je spremljal kot gledalec. Redko sem ga kaj vprašala, še sama ne vem, zakaj, verjetno zaradi strahu in sramu. Dramo Pod snegom sem mu dala v branje, pa mu je bila vseč brezčasnost v tej poetični baladi v verzih. Drugače pa je rekel, da dramatike ne bi znal

pisati in zato tudi ne zna svetovati. O verzih v drami pa je rekel, da so dobri, če se prav spomnim.

- 6. Tematika njegovih uglasbenih pesmi je v veliki meri ljubezenska, domovinska, bivanjska in besedišče pritegne marsikaterega glasbenega izvajalca. Ali je izvajalce izbiral sam ali pa je njegovo besedilo privabilo njih? Katera zvrst in način uglasbitve po Vašem mnenju je najbolj zadovoljila in potrđita njegovo besedilo?**

Mislim, da so glasbeniki sami poiskali besedila, ki jih navdihujejo. Z veseljem je sprejel različne uglasbitve, spodbujal je zlasti mlade, da so našli svoj glasbeni izraz.

V načelu je meni najbolj blizu tista uglasbitev, pri kateri besedilo še bolj zaživi. Tista, ki iz besedila izvira in ga ne pači ali pogoltne. Meni je večina uglasbitev všeč. Mislim, da je prav, da izbirajo dobra besedila in ne podlegajo slabemu okusu pri besedilih. Šele dober spoj obojega – glasbe in besedila lahko ustvari pravo pesem.

- 7. Njegove pesmi živijo naprej, saj se kar naprej recitirajo, deklamirajo in izposojajo za zapis lepih misli in želja? Kako Vi gledate na to in kako se ob tem počutite?**

To je lepo, pomeni, da je pesem živa.

- 8. Kaj menite, se pesnik rodi ali naredi?**

Oboje. Talent je predpogoj, a brez ukvarjanja s tem, ne gre. Brez poglobitve, posvetitve, iskanja, ne gre. To pa je seveda posebne vrste delo, a delo je.

- 9. Kaj je Vaš vir veselja, navdiha v življenju? Vas očetova dobra volja in veselje spremljata še, ko ga ni več med nami?**

Vir veselja mi je moja psička Rumi, saj se res veseli življenja, gibanja, stika z vsem živim. In pristno živi v vsakem trenutku, od nje se veliko učim. Enako energijo imajo tudi otroci, od njih sem se ogromno naučila. V času sinovega otroštva sem dobila od njega največje nauke, kaj je življenjska radost, igrivost, odprtost, radovednost.

Rada tudi ustvarjam, rada imam naravo in iskrene ljudi. Veselim se novih vlog, novega literarnega ustvarjanja in branja. Tudi izobraževanja na področjih, ki so mi tuja in se moram kar potruditi, da jih sprejemem. Zelo se veselim stika s prijateljicami, prijatelji, z ljudmi, ki jih imam rada in me razumejo, podpirajo, verjamejo vame in mi zaupajo. V lepih, vsebinsko bogatih medsebojnih odnosih res najdem veliko veselja in spodbude. Oče pa ni bil vedno dobre volje, tudi veselje do življenja se je pri najem spreminjalo, v različnih obdobjih je bilo različno in tudi dan ni bil enak dnevu. Tako smo narejeni vsi

ljudje, tu tudi on ni bil izjema. Ja, kljub temu pa me spremlja tudi njegov vitalizem, ki je bil v zadnjem obdobju njegovega življenja večji, bolj svetel.

10. Kaj menite, ali ima narava in življenje po njenih zakonih pomemben vpliv na pesnjenje

Ne samo na pesnjenje, na vse.

11. Kaj je počel Vaš oče ob pesnjenju še zelo rad in kaj je nadvse in brezpogojno ljubil in občudoval?

Gotovo zemljo in trto, Dolenjsko, rad je imel ljudi, občudoval je njihovo ustvarjalnost.

Več o tem najdete v že omenjenem uvodu k Rodu in domu.

12. Med tako veliko prelepih pesmi si je težko izbrati najljubšo. Je Vam katera še posebej pri srcu?

To se pa pri meni spreminja. Denimo: Angel za srce.

13. Kakšno bi bilo/je Vaše sporočilo mladim naših let, zlasti v tem negotovem, nestrpnem, odtujenem času? Kje naj mladi iščemo veselje, optimizem, moč, vrednote za svoje življenje in življenje, ki ga bomo predajali naprej?

V sebi. V vaši čudoviti mladosti in vaši srčni občutljivosti.

Vprašajte se, kaj in kdo v vas prižiga plamenčke veselja, optimizma, moči. Kaj in kdo vas v življenju spodbuja, dviga optimizem in kaj in kdo vas duši. Posvečajte se tistemu, kar vas oživlja in radosti, ostalemu pa preprosto ne posvečajte pozornosti.

Kakšne so vaše vrednote za vaše življenje, se morate tudi vprašati sami in prepričana sem, da boste našli veliko vrednot, ki jih cenite, ki vas gradijo. Mislite na to, kaj vam sporoča srce in odgovori vam bodo bolj jasni. To so tihi glasovi, ki vam sporočajo največ in prisluhnite jim.

Potem je pa dobro, da se teh poti vsakodnevno držite, to je pa delo, ki terja disciplino. Toda kmalu bodo postale vaše vrednote vaše navade, vaša prepričanja, vaš način življenja. In potem boste tako lepo, plemenito, radostno življenje predajali vsem ljudem in vašim otrokom. Srečno in srčno naprej!

Hvala za druženje, želim vama in vsem vajinim sošolkam, sošolcem, profesorici in vsem domačim vse dobro in veliko radosti, ljubezni, zdravja, sproščenosti in močne volje.

Saša

5.2.1 Analiza intervjuja

Intervju Saše Pavček je bil prav posebno doživetje. Izvedeli sva veliko o življenju in ustvarjanju Toneta Pavčka in njegove hčerke.

Tone Pavček je ustvaril velik opus, ki je spoštovanja vreden. Saša Pavček je izpostavila njegove izjemne delovne navade in koncentracijo, kar je gotovo pripomoglo k tako uspešnim delom. Bila je otrok z učnimi težavami, a to jo ni ustavljalo v življenju. Največ ji je bral njen brat, ki ni imel težav z branjem. Nekatere pesmi se je učila tudi na pamet, da bi prekrila svoje neznanje branja. Največ navdiha za pesmi je Tone Pavček našel v rodni Dolenjski, črpal je iz značajev in usod ljudi. Pesmi izhajajo iz njegovega življenja, ki pa ni bilo vedno svetlo. V poznih letih je čas preživljal tudi na solinah in pri stiku z zemljo. Izumljal je svoje besede t. i. pavčkizme. Bil je svoboden ustvarjalec in iskal svojo lastno pot. Ni se oziral na mnenja drugih.

Za igrilstvo se je Saša zanimala že zelo zgodaj. Pri tem ji oče ni veliko svetoval, saj dramatike ni znal pisati, kot je tudi sam povedal. Zato jo je raje spremljal kot gledalec. Resno je začela pisati sorazmerno pozno in tudi pri tem ji oče ni svetoval. Pesniško zbirko je videl šele po izidu. Tone Pavček je rad sprejel različne uglasbitve. Kot je Saša Pavček sama povedala: *»V načelu je meni najbolj blizu tista uglasbitev, pri kateri besedilo še bolj zaživi. Tista, ki iz besedila izvira in ga ne pači ali pogoltne.«* Pravo pesem ustvari dober spoj glasbe in besedila. Talent je predpogoj za dobrega pesnika, vendar brez ukvarjanja s tem, ne gre.

Saša Pavček je našla vir veselja v mnogih stvareh, kot so njena psička Rumi, njen sin, prijatelji... Njen oče pa ni bil vedno dobre volje. A taki smo ljudje. V zadnjem obdobju njegovega življenja je bil večji in bolj svetel njegov vitalizem. Tudi narava je vplivala na njegovo pesnjenje. Tone Pavček je ljubil svojo rodno domovino, pa tudi zemljo, trto in ljudi.

Saša mladim sporoča naj veselje, optimizem, moč, vrednote za svoje življenje iščemo v sebi. Včasih se je dobro ustaviti in se vprašati, kakšne so vrednote za naše življenje. Potem se moramo zadanih poti redno držati. *»Srečno in srčno naprej!«*

6 ZAKLJUČEK

Še preden sva se odločili za temo raziskave, so naju vsekakor navduševale pesmi ter melodije le-teh. Radovednost je izhajala iz mnogo različnih smeri. Tudi ko sva v vsakdanjem življenju kdaj pa kdaj v Murski Soboti srečali ali opazili pesnika Ferija Lainščka. Tema nama je bila sprva seveda manj znana, celo tuja. Ko pa sva se sčasoma bolj poglobili vanjo, je postajala vedno bolj zanimiva in bogata. Bolj sva se poglobljali v besedila, več poti in smeri raziskovanja se je začelo odpirati. Raziskava je celo postala tako obširna, da sva se nahajali na dobrih 100 straneh Wordovih dokumentov. Tema je tako bogata in razsežna, vsekakor pa tudi zanimiva. Najbolj nama je prišlo prav spletno gradivo, pesmi in pa intervjuja z Ferijem Lainščkom in Sašo Pavček. Prišli sva do mnogo ugotovitev. Sprva je bil dogovor, da analizirava po 15 pesmi, kar smo tudi naredili. Po opravljenem delu je bil rezultat analize preobsežen, zato sva se odločili, da v raziskovalni nalogi predstaviva po 8 pesmi. Toda obseg je bil še vedno prevelik, saj je celotna raziskovalna naloga obsegala več kot 100 strani. Dokončna odločitev je bila, da vneseva le po 6 pesmi, saj sva ob analizi ugotovili, da so ritem, kitica, lirski subjekt v več pesmih zelo podobni.

Ugotovili sva, da je število pesmi tako Lainščka kakor tudi Pavčka zelo obširno. Pri Lainščku se predvsem kaže ljubezen med moškim in žensko. Ko prebiramo pesmi, se nam v glavi odvijajo slike pokrajine, ki jo pesnik tolikokrat omeni v besedilih. Čutimo lahko domačnost ter toplino. Omenja se Mura, ki simbolizira lepoto Prekmurja. Prav tako Pavček v ospredje postavlja ljubezen ter dobroto in slehernega človeka. Iz besedil lahko izluščimo, da oba pesnika opevata svojo domovino; Lainšček Prekmurje, Pavček pa Dolenjsko.

- V nalogi sva raziskali zvrsti in teme pesmi ter za vsako pesem posebej poiskali glavne motive, snov, glagolsko obliko, v katerih je pesem zapisana in tudi, v kateri osebi je pisana.
- Zanimal naju je skladijski slog, kjer sva raziskovali ponavljanje besed v različnih pesmih, metafore, glasovno slikanje, pomanjševalnice ...
- Zanimivo se nama je zdelo pri Lainščku, kolikokrat je pisal v prvi osebi ženskega lika. Ne pa tudi Pavček, ki uporablja v pesmih največkrat kar prvo osebo ednine, torej je izpovedovalec pesnik sam. Sam pa je tudi v intervjuju omenil, kako redko najdemo moške, ki se ne bojijo izražati čustev, morda tudi kdaj potočiti kakšno solzo.
- Vsaka pesem ima delček pesnika v sebi, motivi so zelo obširni, največkrat so to motivi iz narave, mestnega okolja ...

V nadaljevanju so podane ugotovitve, ki temeljijo na najinih hipotezah in predpostavah:

1. V uglasbenih pesmih obeh pesnikov se pojavljajo pokrajinske značilnosti. POTRJENA

V pesmih je velikokrat polno naravnih in domovinskih motivov. Lainšček omenja reko Muro, ravnice, cvetove, mak ter druge naravne značilnosti Prekmurja. Pavček je razigran kot so razgibani dolenski griči.

2. Večina njunih uglasbenih pesmi vsebuje refren. OVRŽENA

Večina njunih pesmi ne vsebuje refrena. V analizi sva naleteli le na dve.

3. Pesmi Ferija Lainščka so bolj promovirane. POTRJENA

Ko sva začeli iskati uglasbene pesmi na internetu, se je odprlo veliko dostopnih člankov za oba pesnika. Glede na rezultate je bilo za Pavčka najdenih več zadetkov kot za Ferija, so pa dandanes Ferijeve pesmi dosti bolj aktualne med mladimi kot pa Pavčkove. Več recitiranih pesmi lahko najdemo za Pavčka, uglasbenih pa vsekakor več za Lainščka. Uglasbenih je preko 400 njegovih pesmi. Vzrok je najverjetneje tudi ta, da je Lainšček veliko prisoten na družbenih omrežjih, kjer promovira svoje pesmi. Ravno tako pa tudi veliko nastopa na odrih, kjer najpogosteje spremlja Ditko, ki poje največ njegovih pesmi.

4. Vsebina pesmi je preprosta in primerna samo za mladostnike. OVRŽENA

Vsebina pesmi nikakor ni določena le za mladostnike, nagovarja občiren krog poslušalcev različnih starosti in narodnosti. Poslušajo jih lahko tako mladi kot tudi odrasli. Tudi najini starši kdaj pa kdaj poslušajo glasbo Ditke. Najdejo se tudi ljudje iz tujine, ki poslušajo njune pesmi. Predvsem zanimivo se mi je zdelo, kako radi imajo njune pesmi slovenski izseljenci, saj jih na svojih srečanjih deklamirajo in tako ohranjajo pristen stik s slovensko umetnostjo.

5. Pesmi večinoma opevajo ljubezen. POTRJENA

V pesmih je glavna tematika ljubezen. V tem so si pesmi obeh pesnikov še najbolj podobne. Torej ta hipoteza vsekakor tudi drži. Prav v vsaki pesmi je prepoznavno odkrito izražanje pesnikove notranje sile in želje po ljubezni vsega, kar ju obdaja in o čemer razmišljata in sanjarita.

Ob raziskovanju sva se veliko naučili o pesniških značilnosti in nasploh o pesniškem ustvarjanju, ki je predvsem bogato in ga ne narekuje znanost, temveč človekov notranji jaz. Zelo lepo sta naju nagovorila in obogatila oba intervjuvanca in nama dala vedeti, da je najino raziskovanje smiselno in vredno pozornosti. Uživali sva ob poslušanju lepe in bogate glasbe, ki se nama je ponujala sama po sebi. Po raziskovanju lahko te pesmi opravičeno predlagava v poslušanje najinim sošolcem in vrstnikom. S pesmimi si lahko polniva mladostne sanje in uživava v spevnih in bogatih slovenskih melodijah ravno tako kot ob tujih popevkah in hitih. Ugotovili sva tudi, da ta naloga ponuja možnost nadaljnjega raziskovanja, ki lahko gre v smeri glasbe, posameznega pesnika ali pa pokrajinskih elementov, ki so prisotni pri ustvarjanju določenega literata.

7 VIRI IN LITERATURA

VIRI

- Pisni elektronski intervju s Ferijem Lainščkom, januar 2021.
- Pisni elektronski intervju s Sašo Pavček, januar 2021.

LITERATURA

- Honzak, M. (2002). Dober dan, književnost: priročnik za učence osnovnih šol. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- <https://fran.si/130/sskj-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika>, 16. 1. 2021
- LAINŠČEK, F. (2007). Ne bodi kot drugi. Ljubljana: Cankarjeva založba - Založništvo d. o. o.
- <https://www.besedilo.si/ditka/ne-spreminjaj-me>, 20. 1. 2021
- https://www.slov.si/dipl/androjna_mateja.pdf, 20. 1. 2021
- <https://www.evrovizija.com/ditka-z-novim-albumom-ne-spreminjaj-me-3691>, 26. 1. 2021
- [https://sl.wikipedia.org/wiki/Metrika_\(knji%C5%BEevnost\)](https://sl.wikipedia.org/wiki/Metrika_(knji%C5%BEevnost)), 26. 1. 2021
- https://dijaski.net/gradivo/slo_snk_figure_01, 26. 1. 2021
- https://bralnotekmovanje.si/slovar_pojmov/#1502197838454-4ced59fd-d0dc2, 6. 1. 2021
- <https://domzalec.si/kultura/srecanja-z-ustvarjalci-feri-lainscek-strah-za-metulje-v-nevihti/>, 26. 1. 2021
- <https://literarni-val.slovenianforum.com/t1278-feri-lainek-ne-bodi-kot-drugi>, 26. 1. 2021
- https://studentski.net/gradivo/umb_pef_rp1_mlk_vaj_literarna_teorija_04, 26. 1. 2021
- <https://www.rtv slo.si/kultura/knjige/feri-lainscek-zmeraj-je-pot-zmeraj-je-upanje-zato-je-treba-kljubovati-brezupu/551543>, 2. 2. 2021
- <https://old.slovenskenovice.si/bulvar/domaci-trac/v-njem-tici-ciganska-dusa>, 2. 2. 2021
- https://www.slov.si/dipl/skok_masa.pdf, 8.2.2021
- <https://old.delo.si/kultura/knjiga/feri-lainscek-najbolj-se-bojim-samote.html>, 8.2.2021
- <https://siol.net/trendi/kultura/presernovi-nagradi-za-ferija-lainscka-in-marka-musica-540384>, 9. 2. 2021
- <http://www.ferilainscek.si/biografija/nagrade/>, 9. 2. 2021
- <https://www.vecer.com/zabava/svet-znanih/zivljenjske-lekcije-ferija-lainscka-dajmo-priloznost-ljubezni-10083069>, 9. 2. 2021
- https://beletrina.si/knjiga/kurji-pastir?fbclid=IwAR3vvBm7-s_OkRYzwOgNFe6XWuA_NxLgl3SKu5LFn_o_11B8VFVTPrkpX44, 24. 2. 2021
- <https://www.mozaik.si/prosti-cas/16675/feri-lainscek-ce-nisi-zaljubljen-v-zivljenje-tezko-kaj-vrednega-ustvaris>, 24. 2. 2021
- <http://vrabecanarhist.eu/feri-lainscek-poezija/>, 24. 2. 2021
- <https://ucilnice.arnes.si/mod/resource/view.php?id=3405405>, 24. 2. 2021
- <https://ucilnice.arnes.si/course/view.php?id=28733>, 22. 2. 2021

- <http://www.os-sladki-vrh.com/datoteke/file/Zivljenje-in-delo-Toneta-Pavcka.pdf>, 11. 1. 2021
- <https://www.miszalozba.com/avtorji/tone-pavcek/>, 19. 1. 2021
- https://sl.wikipedia.org/wiki/Tone_Pav%C4%8Dek, 19. 1. 2021
- <https://sites.google.com/site/vsakclovekjezasesvet/zivljenje/zgodnje-otrostvo>, 22. 1. 2021
- https://www.youtube.com/watch?v=s_ct1ErqmfA, 22. 1. 2021
- <https://www.mladinska.com/avtorji/tone-pavcek>, 22. 1. 2021
- <https://vsesortnik.wordpress.com/2011/11/30/tone-pavcek/>, 23. 1. 2021
- <https://www.rtv slo.si/kultura/knjige/tone-pavcek-pozitivno-naravnana-kriticen-dodruzbe-v-kateri-je-zivel/268909>, 24. 1. 2021
- <https://onaplus.delo.si/uzitki/sasa-pavcek-mama-je-zasluzna-za-njegov-celotni-opus>, 22. 1. 2021
- <https://www.rtv slo.si/kultura/knjige/tone-pavcek-pozitivno-naravnana-kriticen-dodruzbe-v-kateri-je-zivel/268909>, 23. 1. 2021

Spletni viri glasbenih videov: 26. 1. 2021

- <https://youtu.be/-vYvG04H63E?list=RDMM>
- <https://youtu.be/mffdqxJT-RQ>
- <https://youtu.be/XR11fq7h5jE>
- <https://youtu.be/jWfTpQa7skc>
- <https://youtu.be/0yZr3SEIOcQ>
- <https://youtu.be/Q2rn-Ix7SI0>
- <https://youtu.be/7oQZJoXcv-0>
- <https://youtu.be/cUnD9UOSBi0>
- <https://youtu.be/E6TWfLQ4Td4>
- <https://youtu.be/WHrIOg3HOeU>